T.C. AİLE, ÇALIŞMA VE
SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

İŞKUR

T.C AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
TÜRKİYE İŞ KURUMU

2019 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI
BİLGİ VE İLETİŞİM SEKTÖRÜ RAPORU

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....i
TABLOLAR LİSTESİ.....ii
GRAFİKLER LİSTESİ.....ii
GİRİŞ.....3
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 5
İşyeri Verileri 5
Mevcut İstihdam Verileri..... 12
AÇIK İŞLER 18
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 28
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ..... 34
SONUÇ.....40

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 15
Tablo 2: Cinsiyete Göre En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 16
Tablo 3: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi 22
Tablo 4: Açık İşlerde Talep Edilen Beceriler 24
Tablo 5: En Fazla Açık İş Olan Meslekler 26
Tablo 6: Yükseköğretim Mezunu Talep Edilen Açık İşlerde İlk 20 Meslek 27
Tablo 7: Meslek Grubuna Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 30
Tablo 8: Temininde Güçlük Çekilen Meslekler 31
Tablo 9: 20+ İşyerlerinde İllere Göre Açık İş ve TGÇM Sayıları 33
Tablo 10: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 34
Tablo 11: Net İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 35

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: Çalışan Sayısına Göre İşyerlerinin Dağılımı 5
Grafik 7: İşyerlerinin İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Oranı 10
Grafik 8: İŞKUR hizmetlerinden Yararlanmayan İşyerlerinin Yararlanmama Sebepleri 11
Grafik 9: Sektörlere Göre Kadın Çalışanların Oranı 13
Grafik 10: Çalışanların İşyeri Büyüklüklerine Göre Dağılımı 14
Grafik 11: İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşi Olan İşyeri Oranları 19
Grafik 12: İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 20
Grafik 13: Açık İşlerde Cinsiyetin Önemli Olmama Oranı 21
Grafik 14: Açık İşlerde Engelli Tercihi 23
Grafik 15: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 25
Grafik 16: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 29
Grafik 17: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri 32

GİRİŞ

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasasının ihtiyaçlarını belirlemek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasının nabzını tutmak, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak, seyrini izlemek ve beklentileri açığa çıkarmak amacıyla İŞKUR tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) gerçekleştirilmektedir. Farklı yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam eden araştırmalar 2011 yılının ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle sürdürülmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen sektörel ve mesleki değişim ile gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biri de İŞKUR'un yanı sıra diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamak ve ihtiyaca uygun mesleki eğitim planlamasının yapılabilmesi için veri sağlamaktır.

2019 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 10.254'ü 2-9 istihdamlı; 4.925'i 10-19 istihdamlı ve 68.708'i ise 20+ istihdamlı olmak üzere toplam 83.887 işyeri, 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında yüz yüze görüşme yöntemi ile ziyaret edilmiştir. 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri 77 ilde tam sayım 4 ilde örneklem yöntemi ile il düzeyi ve Türkiye geneli tahmin üretecek şekilde, 2-9 ve 10-19 istihdamlı işyerleri örneklem yöntemiyle sadece Türkiye genelini tahmin edecek şekilde çalışma kapsamına dahil edilmiştir.

Çalışma sonuçlarına göre Türkiye geneli ve il düzeyi raporlarının yanı sıra sektörel raporlar da hazırlanmıştır. Araştırma kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflamasına (NACE Rev 2.) göre; Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık, Kamu Yönetimi ve Savunma; Sosyal Güvenlik, Hane Halklarında İşverenler Olarak Faaliyetleri dışındaki 18 alt sektörde yer alan, 2 ve daha fazla istihdamlı işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmektedir. Bu çalışmada ise Bilgi ve İletişim sektörüne yönelik veriler değerlendirilmiştir.

2019 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

BİLGİ VE İLETİŞİM SEKTÖRÜ RAPORU

İşgücü Piyasası Araştırmalarının temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen sektörel ve mesleki değişim ile gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu kapsamda 2019 yılı İşgücü Piyasası Araştırması 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında 2-9, 10-19 ve 20+ işyerleri ziyaret edilerek gerçekleştirilmiştir.

Uluslararası sektörel ve mesleki sınıflandırmalar kullanılarak yapılmış olan bu araştırmada il düzeyinde sonuç alabilmek maksadıyla 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde örneklem yöntemiyle saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Örneklem yapılan iller İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa'dır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemi kullanılmıştır.

2019 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 83 bin 887 işyeri ziyaret edilerek 1 milyon 411 bin 802 işyerine yönelik veri derlenmiştir. 1 milyon 411 bin 802 işyerinde 13 milyon 22 bin 547 çalışan tespit edilmiştir.

2019 yılı İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları kullanılarak Türkiye geneli ve il raporları dışında sektörel raporlar da oluşturulmuştur. Bu raporda Bilgi ve İletişim sektörü özelinde sonuçlar irdelenecektir. Bu sebeple rapor içerisinde Bilgi ve İletişim sektöründen bahsedilirken "sektör" ibaresi zaman zaman kullanılmıştır.

Bilgi ve İletişim sektörünün alt sektörleri içinde Yayımcılık Faaliyetleri; Sinema Filmi, Video ve Televizyon Programları Yapımcılığı, Ses Kaydı ve Müzik Yayımlama Faaliyetleri; Programcılık ve Yayıncılık Faaliyetleri; Telekominikasyon; Bilgisayar Programlama ve Danışmanlık , Bilgi Hizmet Faaliyetleri yer almaktadır. Özellikle raporda meslek bazında veriler incelenirken Bilgi ve İletişim sektörünün kapsamı dikkate alınmalıdır.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

2019 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında Bilgi ve İletişim sektöründe 15 bin 492 işyeri için veri derlenmiş olup, bu işyerlerinde toplam 193 bin 164 çalışan tespit edilmiştir. Araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 1,1'İ, çalışanların yüzde 1,5'i Bilgi ve İletişim sektöründedir. Çalışan oranı işyeri oranına göre daha fazladır. Türkiye işgücü piyasasında çok fazla büyüklüğü olmayan ancak gelişime oldukça açık önemli bir sektördür.

İşyeri Verileri

İşyeri verileri bölümünde araştırma kapsamındaki Bilgi ve İletişim sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin özelliklerine ilişkin veriler ortaya konacaktır.

Aşağıdaki grafikte sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin büyüklüklerine göre dağılımı incelenmiştir.

Grafik 1: Çalışan Sayısına Göre İşyerlerinin Dağılımı

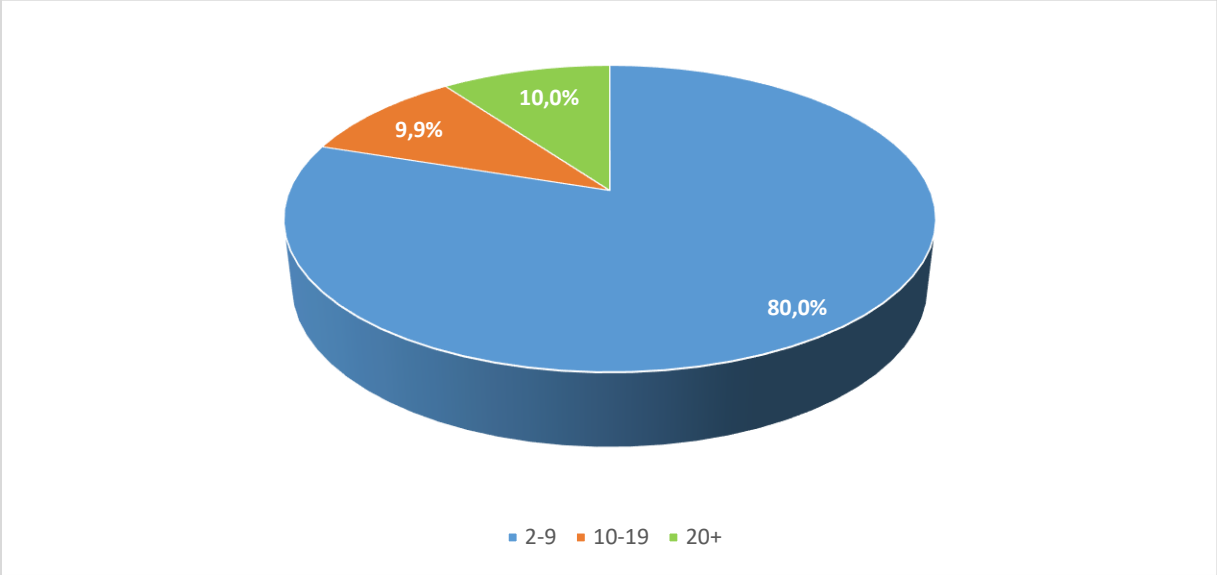

Kaynak: İPA 2019

Sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin yüzde 80'i 2-9 arası istihdamlı işyerlerinden oluşmaktadır. 10-19 ve 20 ve daha fazla istihdamlı işyeri sayısı ise toplam işyerleri içinde sırası ile yüzde 9,9 ve yüzde 10 oranında bulunmaktadır. Türkiye genelinde faaliyet gösteren işyerlerleri için aynı değerlendirme yapıldığında 2-9 arası istihdamlı işyerlerinin Bilgi ve İletişim sektöründen daha fazla olduğu ancak 20 ve daha fazla istihdamlı işyerlerinin ise tam tersi olarak Bilgi ve İletişim sektöründe daha fazla olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 85,5'i 2-9 arası istihdamlı işyerlerinden

oluşmaktadır. Türkiye genelindeki 20+ istihdamlı işyerlerinin toplam işyerleri içindeki payı ise yüzde 6,9'dur. Bu durum Bilgi ve İletişim sektöründe çalışan sayısının işyeri sayısına göre Türkiye genelinden daha yüksek bir ağırlığa sahip olduğu sonucunu ortaya koymaktadır.

Grafik 2: Kısmi Zamanlı Çalışma, Vardiya ve İhracat Yapan İşyerlerinin Oranı

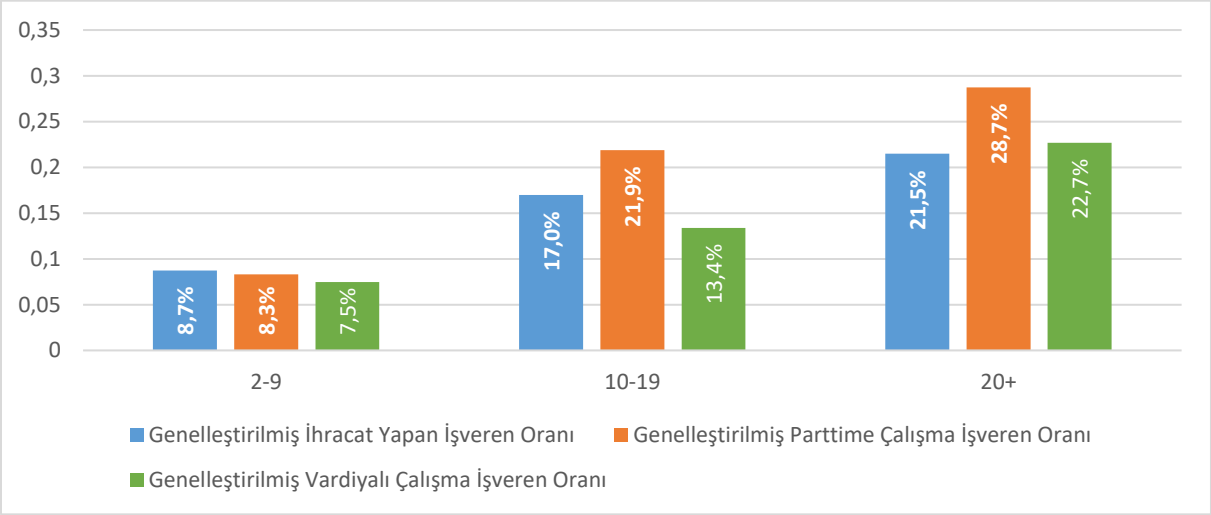

Kaynak: İPA 2019

Sektördeki ihracat yapan işyerlerinin oranı yüzde 10,8'dir. Bilgi ve İletişim sektörü bu alanda Türkiye geneline göre yüksek bir orana sahiptir. Türkiye genelinde toplam işyerlerinin yüzde 6,7'si ihracat yapmaktadır. Sektörde işyeri büyüklüğü arttıkça ihracat yapma oranı da artmaktadır. 2-9 istihdamlı işyerlerinde bu oran yüzde 8,7 iken, 10-19 istihdamlı işyerleri için yüzde 17 ve 20+ istihdamlı işyerleri için ise yüzde 21'dir. Ancak Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerleri için ihracat yapma oranı sektördeki orandan daha yüksektir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 25,4'ü ihracat yapmaktadır.

Vardiyalı çalışma gerçekleştiren işyerleri ise sektördeki işyerlerinin yüzde 9,6'sını oluşturmaktadır. 2-9 istihdamlı işyerlerinde bu oran yüzde 7,5 iken, 10-19 istihdamlı işyerleri için yüzde 13,4 ve 20+ istihdamlı işyerleri için ise yüzde 22,7'dir. Vardiyalı çalışma yapmak, sektörde Türkiye geneline göre yüksektir. Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapan işyerlerinin oranı yüzde 9,2 olarak gerçekleşmiştir.

Kısmi çalışma gerçekleştiren işyerleri ise sektördeki işyerlerinin yüzde 11,7'sini oluşturmaktadır. 2-9 istihdamlı işyerlerinde bu oran yüzde 8,3 iken, 10-19 istihdamlı işyerleri

için yüzde 21,9 ve 20+ istihdamlı işyerleri için ise yüzde 28,7'dir. Kadınların işgücü piyasasına girişinde özellikle kısmi zamanlı çalışmaların olumlu etkisi bulunmaktadır. Gerek işgücü piyasasında yeterli iş tecrübesi bulunmayan kadınların istihdam edilmesinde gerekse de aile yükümlülükleri sebebiyle işgücü piyasası dışında kalan kadınların istihdamının arttırılması açısından kısmi zamanlı çalışmalar büyük öneme sahiptir. Kısmi zamanlı çalışmalar tam süreli çalışmalara geçişte de köprü görevi görmekte ve hatta geçici istihdamdan kalıcı istihdama da sevk edebilmektedir. Türkiye genelinde kısmi zamanlı çalışmalar yapan işyerlerinde kadın istihdamının oranı diğer işyerlerine göre daha yüksek çıkmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre Türkiye genelinde kısmi zamanlı çalışanı bulunan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 35,9 iken kısmi zamanlı çalışanı olmayan işyerlerinde yüzde 25'tir. Ancak bu durum sektörler arasında farklılık gösterebilmektedir.

Grafik 3: Kadın Çalışanların Kısmi Zamanlı ve Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerindeki Durumu

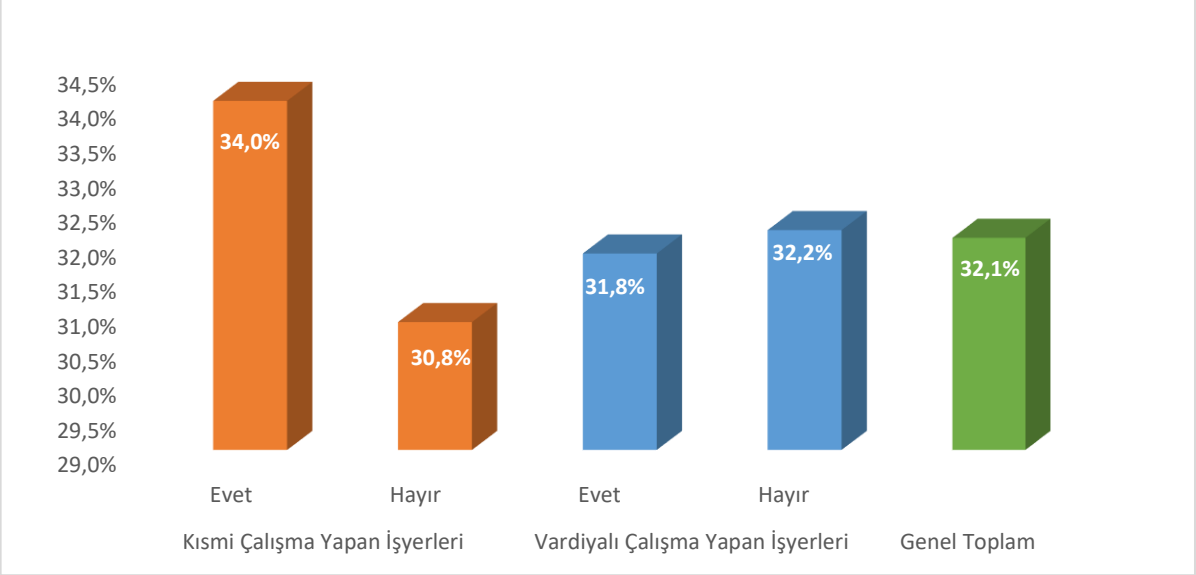

Kaynak: İPA 2019

Bilgi ve İletişim sektöründe yer alan işyerlerinde kısmi zamanlı çalışma yapılıyor olması kadın istihdamını önemli derecede etkileyen bir faktör olarak görülmemektedir. Sektörde faaliyet gösteren kısmi zamanlı çalışma yapan işyerlerinde, kadın istihdamı toplam istihdamın yüzde 34'ü olarak gerçekleşmişken, bu oran kısmi zamanlı çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 30,8 olarak tespit edilmiştir. Görüldüğü üzere Türkiye genelindeki oranlarla kıyaslandığında, sektörde kısmi zamanlı çalışma yapıldığında kadın istihdamı benzer şekilde artmaktadır.

Bununla birlikte araştırma kapsamında bu soruyu işverenlere yöneltildiğinde sadece işyerlerinde kısmi zamanlı çalışmaların yapılıp yapılmadığının sorulduğuna dikkat etmek gerekmektedir. Bu işyerlerinden kısmi zamanlı çalışanların ne kadarının kadın ya da erkek olduğuna ilişkin veri alınmamaktadır.

Sektörde vardiyalı çalışma gerçekleştirmeyen işyerlerinde kadın istihdamının oranının vardiyalı çalışma gerçekleştiren işyerlerine göre daha yüksek olduğu göze çarpmaktadır. Vardiyalı çalışma yapan işyerlerinde kadınların toplam çalışanlar içindeki oranı yüzde 31,8 iken bu oran vardiyalı çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 32,2 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapmayan işyerlerinde kadınların toplam istihdam içindeki oranı yüzde 27,1 iken, vardiyalı çalışma yapan işyerlerinde yüzde 27,9'dur. Sektörde, genel olarak vardiyalı çalışma yapmayan işyerlerinde kadınların çalışma oranı nispeten daha yüksek gerçekleşmektedir. Türkiye genelinde bu oranlar birbirine yakın gerçekleşmişse de sektörlere göre farklılıklar bulunmaktadır. Bilgi ve İletişim sektöründe ise oranlar birbirine çok yakın olmak ile beraber vardiyalı çalışma yapan işyerlerinde kadınların oranının nispeten yüksek olduğu görülmektedir. Bu oranlar ise Bilgi ve İletişim sektöründe nitelik gerektiren alanlarda vardiyalı çalışmaların kadın istihdamının önünde engel teşkil etmediğini göstermektedir.

Grafik 4: Yatırım Planlayan İşyerlerinin Oranı

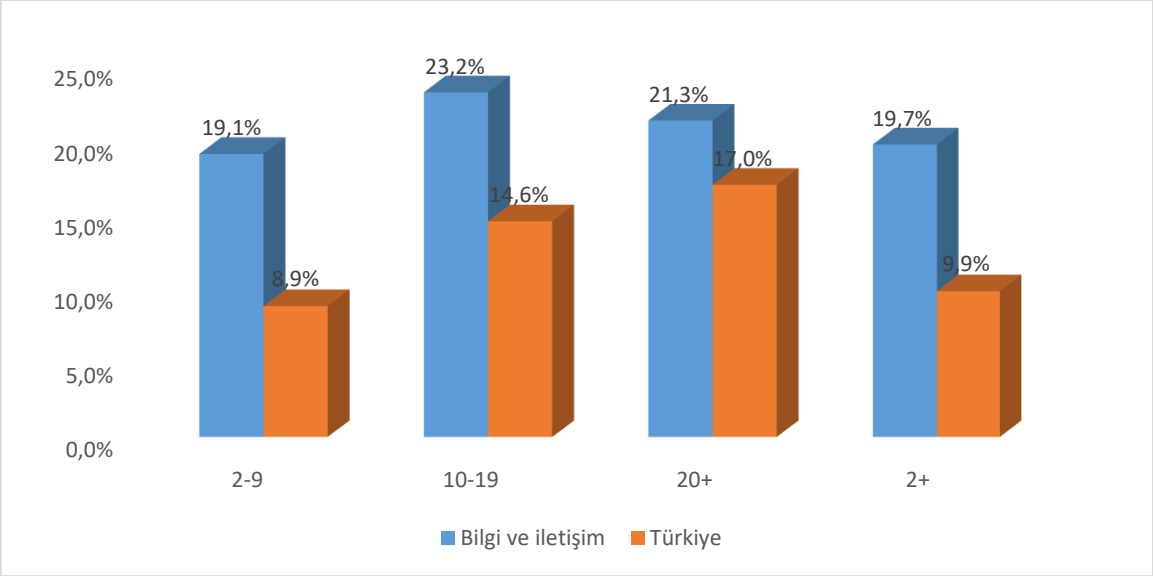

Kaynak: İPA 2019

Sektörde araştırma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 19,7'si gelecek 1 yıl içinde yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 9,9 olarak gerçekleşmiştir. Ülke

genelinde ise işyeri büyüklüğü arttıkça yatırım planlayan işyeri oranı artarken ancak sektörde yatırım planlayan işyeri oranında dalgalı seyir izlenmektedir.

Sektörde, yatırım planlayan işyerlerinin yüzde 23,40'ı İlave Yatırım, yüzde 34,73'ü Teknolojik Yatırım, yüzde 65,86'sı Stratejik Yatırım ve yüzde 2,70'i Diğer Yatırım yapmayı planlamaktadır.

Grafik 5: AR-GE Çalışması Yapan İşyerlerinin Oranı

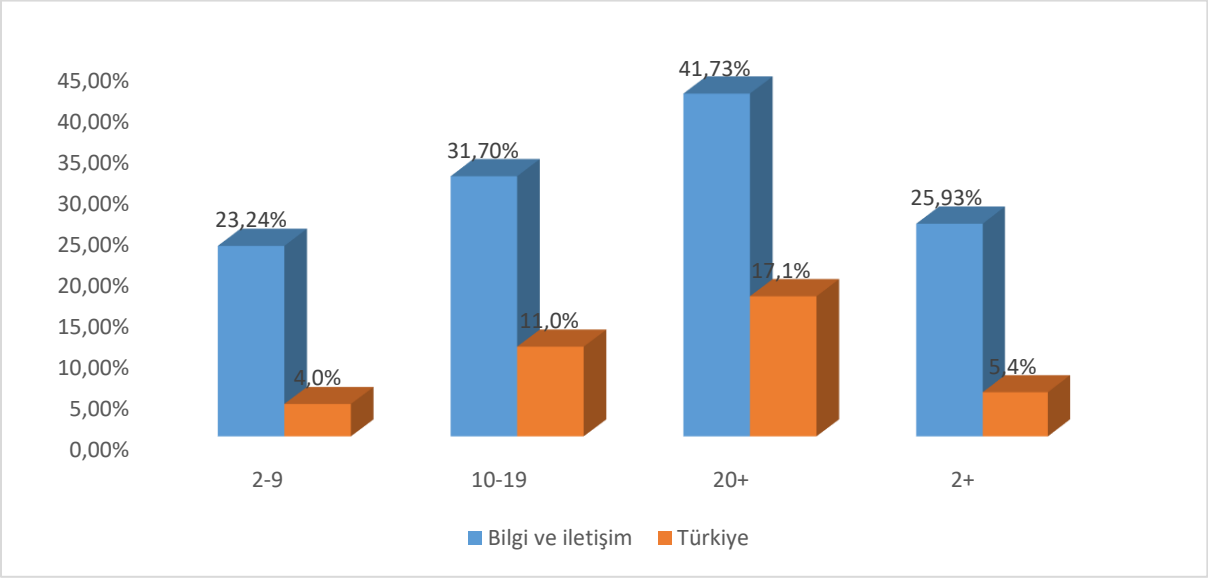

Kaynak: İPA 2019

Bilgi ve İletişim sektöründe olup araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 25,93'ünde AR-GE çalışması yapıldığı belirtilmiştir. Türkiye genelinde ise AR-GE çalışması yapan işyerlerinin oranı yüzde 5,4 olarak gerçekleşmiştir. Bilgi ve İletişim sektöründeki AR-GE çalışması yapan işyerlerinin ülke genelinden daha fazla oranda olması dikkat çekmektedir.

Bilgi ve İletişim sektöründe işyeri büyüklüklerine göre bu oranlar incelendiğinde ise; büyüklük arttıkça AR-GE çalışması yapan işyeri oranının yükseldiği dikkati çekmektedir. Sektörde 2-9 istihdamlı işyerlerinde AR-GE çalışması yapan işyerlerinin oranı yüzde 23,24; 10-19 istihdamlı işyerleri için yüzde 31,70 ve 20+ istihdamlı işyerleri için ise yüzde 41,73 olarak gerçekleşmiştir. Görüldüğü üzere sektörde firmaların çalışan sayısı arttıkça AR-GE çalışmaları yoğunlaşmaktadır. AR-GE çalışmaları bilimsel ve teknik bilgi birikimini arttırmak gayesi ile gerçekleştirildiğinden Bilgi ve İletişim sektörü bu alanda öncü bir sektör durumundadır.

Grafik 6: İnsan Kaynaklarından Sorumlu Personeli Olan İşyerlerinin Oranı

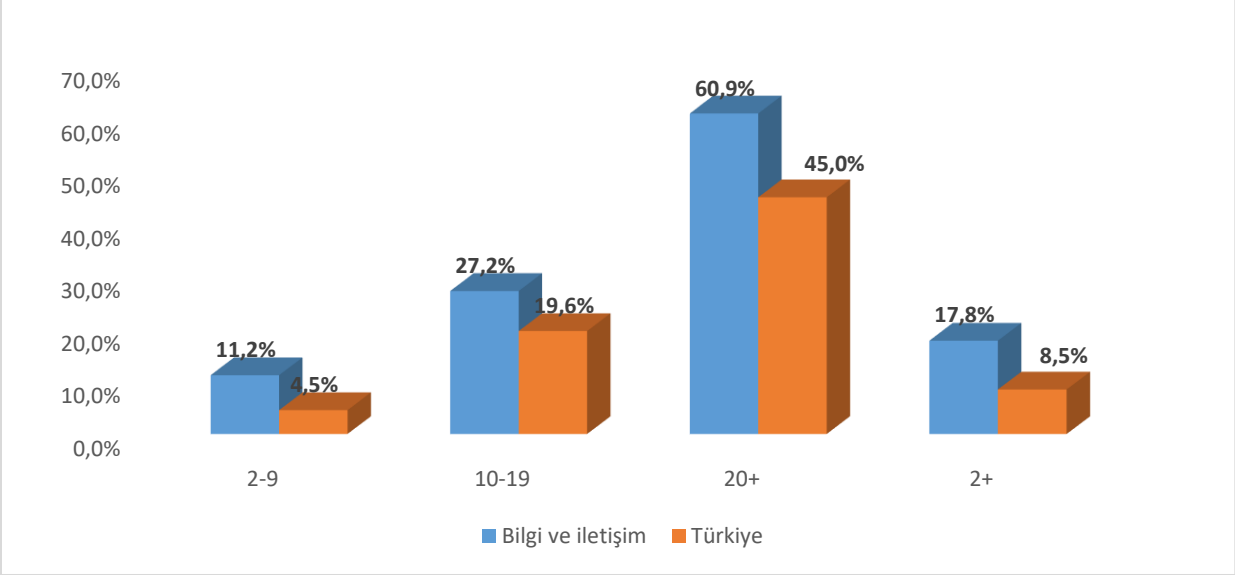

Kaynak: İPA 2019

Bilgi ve İletişim sektöründe olup araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 17,8'inde, insan kaynaklarından sorumlu personel çalışmaktadır. Türkiye genelinde ise insan kaynaklarından sorumlu personel çalışan işyeri oranı yüzde 8,5'tir. Bilgi ve İletişim sektöründe özellikle 20+ işyerlerinin yarısından fazlasında insan kaynaklarından sorumlu personel çalışmaktadır.

Grafik 2: İşyerlerinin İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Oranı

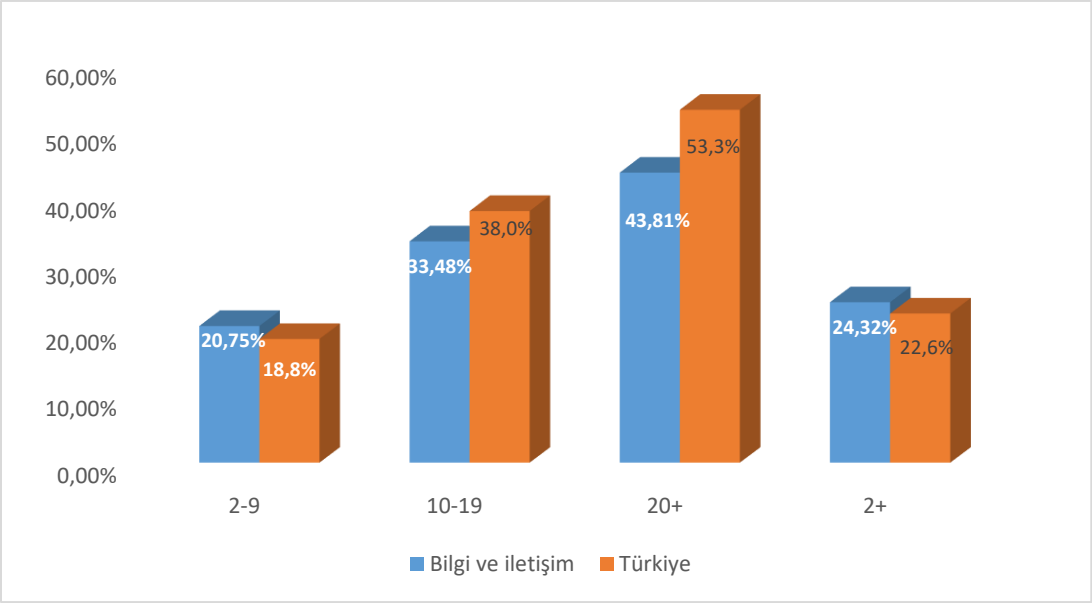

Kaynak: İPA 2019

Grafik 7'de sektördeki işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden son 1 yıl içinde yararlanma durumu yer almaktadır. Grafikte işyerlerinin büyüklüğü arttıkça İŞKUR'dan yararlanma oranlarının arttığı görülmektedir. Başka bir ifade ile işyeri büyüklüğü ile Kurum hizmetlerinden faydalanma arasında doğrusal bir ilişki bulunmaktadır. 2-9 arası istihdamlı işyerlerinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanma oranı yüzde 20,75 iken, bu oran 10-19 istihdamlı işyerleri için yüzde 33,48'e; 20+ istihdamlı işyerleri için ise yüzde 43,81'ye yükselmektedir.

Türkiye genelinde ise aynı eğilim devam etmektedir. 2-9 arası istihdamlı işyerlerinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanma oranı yüzde 18,8; 10-19 istihdamlı işyerleri için yüzde 38 iken 20+ istihdamlı işyerleri için ise bu oran yüzde 53,3'e yükselmektedir.

Sektördeki araştırma kapsamında bulunan tüm işyerleri içinde son 1 yıl içerisinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin oranı ise yüzde 24,32'dir. İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin oranı Türkiye genelinde ise yüzde 22,6 olarak tespit edilmiştir.

Sektörde, İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 47,4'ü Eleman Temini, yüzde 32,3'ü Danışmanlık ve Yönlendirme, yüzde 30,7'si Teşvikler ve yüzde 43,9'u İşbaşı Eğitim Programları hizmetinden yararlanmıştır.

Grafik 3: İŞKUR hizmetlerinden Yararlanmayan İşyerlerinin Yararlanmama Sebepleri

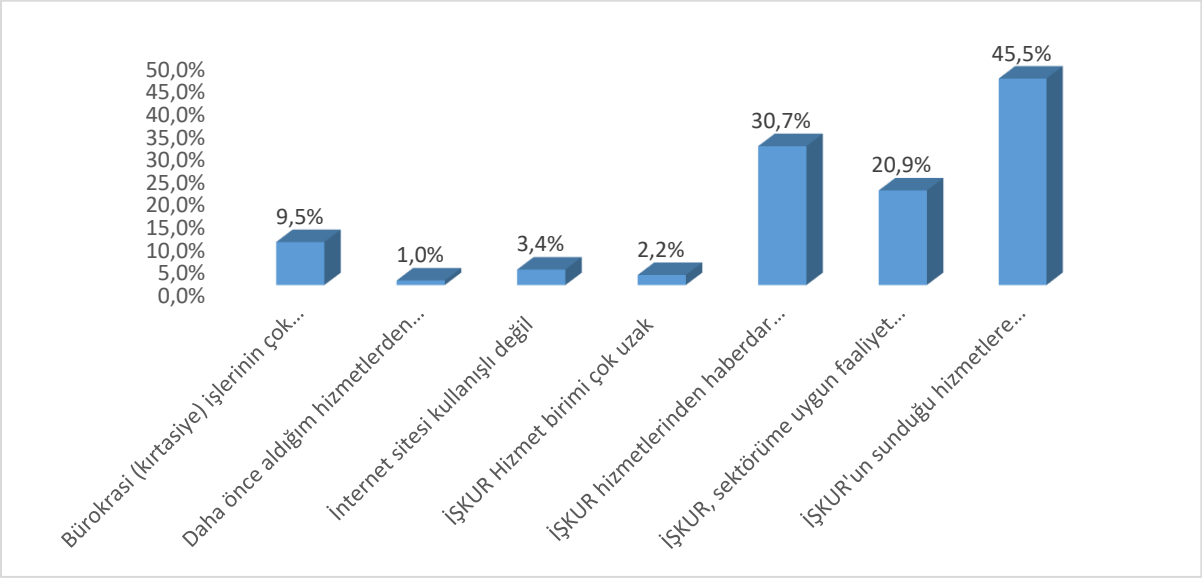

Kaynak: İPA 2019

Araştırma kapsamında İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerlerine bu durumun nedeni sorulmuştur. Bu bağlamda Bilgi ve İletişim sektöründe İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerlerinin yüzde 45,5'i İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaştığını

belirtmişlerdir. İŞKUR hizmetlerinden haberdar olmayan ve bu sebeple hizmetlerden yararlanmadığını belirten işverenler ise toplam hizmetlerden yararlanmayan işyerlerinin yüzde 30,7'sini oluşturmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaştığını belirten işyeri oranı yüzde 47,7'dir. İŞKUR hizmetlerinden haberdar olmayan ve bu sebeple hizmetlerden yararlanmadığını belirten işverenlerin oranı ise yüzde 25,7 olarak gerçekleşmiştir.

Mevcut İstihdam Verileri

Bu bölümde Bilgi ve İletişim sektörü altında faaliyet gösteren araştırma kapsamındaki işyerlerinde istihdam edilenlere ilişkin verilere yer verilecektir.

Sektörde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 193 bin 164 çalışan tespit edilmiştir. Çalışanların yüzde 67,9'u erkeklerden, yüzde 32,1'i ise kadınlardan oluşmaktadır. Araştırma kapsamında bulunan işyerlerinde Türkiye genelinde toplam çalışan sayısı 13 milyon 22 bin 547 olarak tespit edilmiş olup, Türkiye genelinde toplam çalışanların yüzde 27,4'ü kadınlardan oluşmaktadır. Bilgi ve İletişim sektöründe kadınların ağırlığı Türkiye geneline göre 4,7 puan daha fazladır. Sektörde çalışan her 3 kişiden yaklaşık olarak 1 tanesi kadındır. Ayrıca kadınların bu sektörde nitelikli işlerde çalışması sektörün kadın istihdamı açısından önemini daha da arttırmaktadır.

Grafik 4: Sektörlere Göre Kadın Çalışanların Oranı

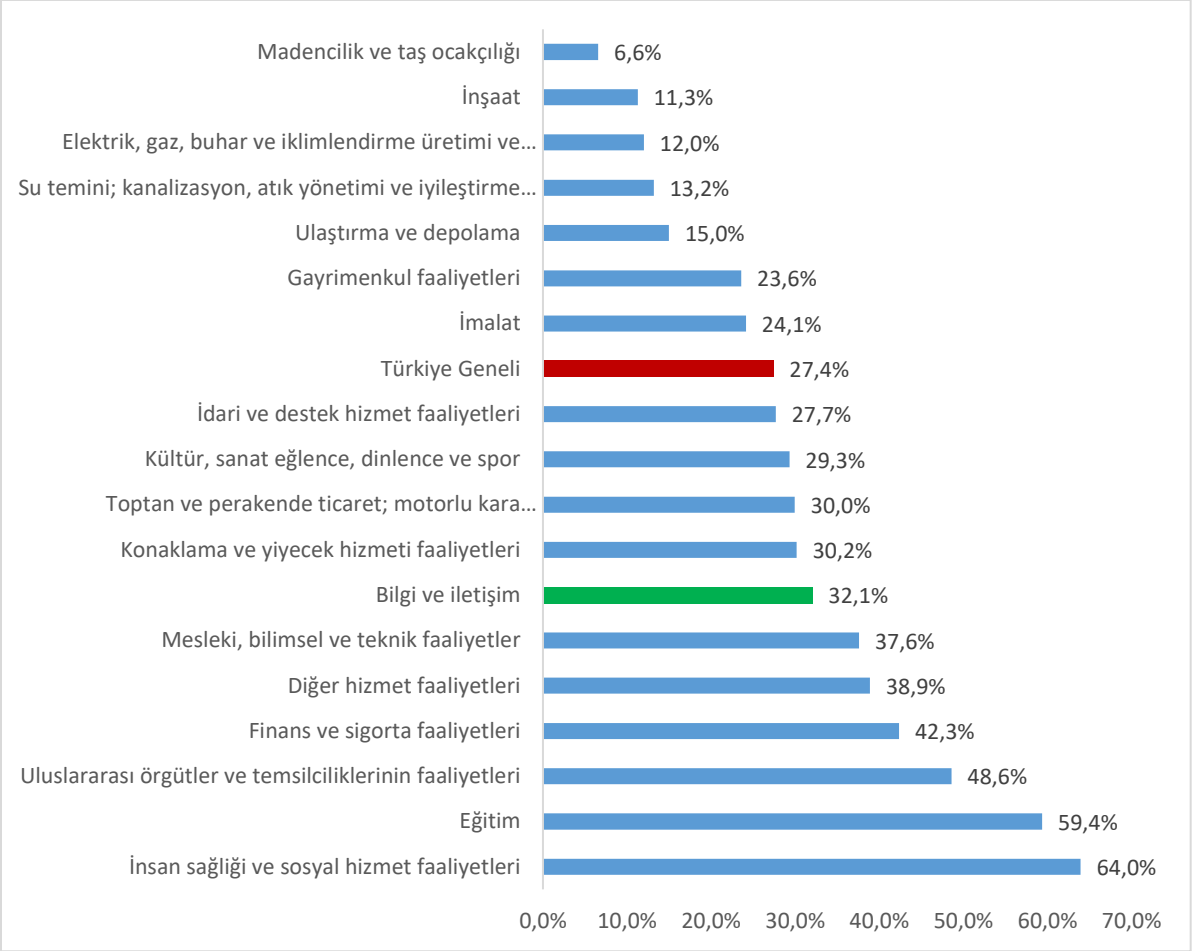

Kaynak: İPA 2019

Grafik 9'da sektörlere göre kadın çalışanların toplam çalışanlar içindeki oranları gösterilmiştir. Bilgi ve İletişim sektöründe kadın çalışanların sayısı ülke genelinin üzerindedir.

2018 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında sektörde çalışan kişi sayısı 172 bin 577 kişi olarak tespit edilmiştir. 2019 yılı araştırmasında ise göre sektörde çalışan sayısı geçen yıla göre yüzde 11,9 oranında artarak 193 bin 164 kişiye ulaşmıştır.

Grafik 5: Çalışanların İşyeri Büyüklüklerine Göre Dağılımı

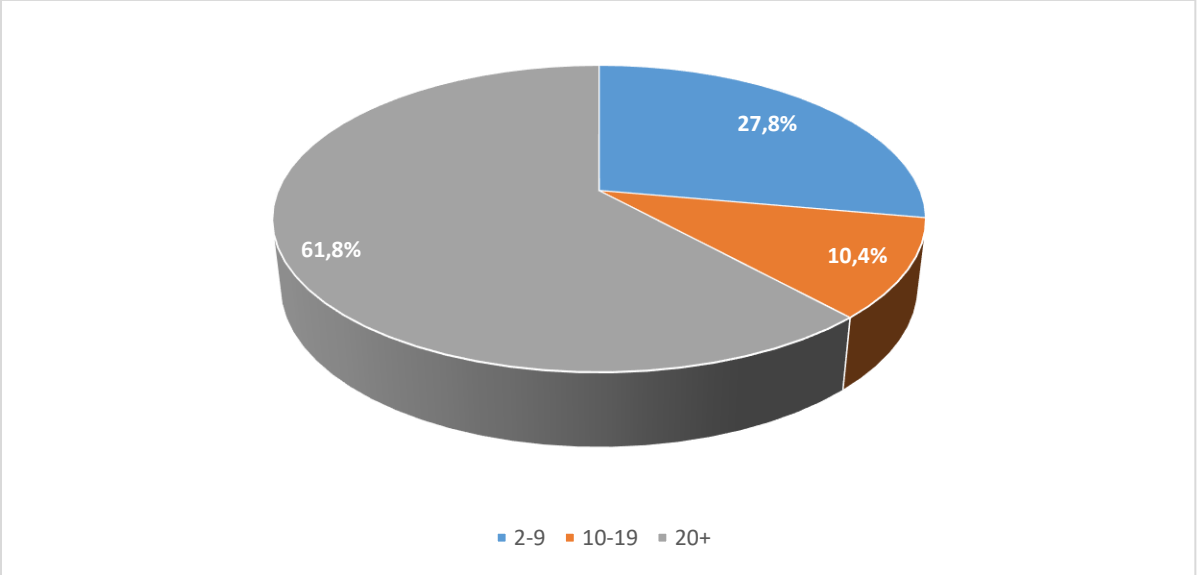

Kaynak: İPA 2019

Bilgi ve İletişim sektöründeki çalışanların yüzde 61,8'i 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 27,8'i diğer bir ifadeyle 4'te 1'i 2-9 arası istihdamlı işyerlerinde çalışmaktadır. 10-19 arası istihdamlı işyerlerinde çalışanlar ise sektörde toplam çalışanların yüzde 10,4'ünü oluşturmaktadır. Türkiye genelinde ise 20+ istihdamlı işyerlerindeki çalışanların toplam çalışanlar içindeki oranı yüzde 56,2; 2-9 istihdamlı işyerleri için yüzde 32,7 ve 10-19 istihdamlı işyerleri için ise yüzde 11,1'dir. Sektörde, Türkiye geneline göre 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların oranı fazladır.

İşyeri sayısı olarak ağırlık 2-9 arası istihdamlı işyerlerinde olmasına rağmen çalışan sayısında ağırlık 20 ve daha fazla istihdamlı işyerlerindedir.

Tablo 1: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın	Erkek	Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	13.095	10.415	23.510
Hizmet ve Satış Elemanları	3.316	6.372	9.688
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	4.120	4.864	8.983
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	1	182	183
Profesyonel Meslek Mensupları	28.737	61.025	89.762
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	699	7.208	7.906
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	7.508	27.688	35.196
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	119	2.105	2.225
Yöneticiler	4.338	11.372	15.711
Genel Toplam	61.932	131.232	193.164

Kaynak: İPA 2019

Bilgi ve İletişim sektöründe en fazla istihdam edilen meslek grubunun Profesyonel Meslek Mensupları olduğu görülmektedir. Bu meslek grubunda istihdam edilenler toplam sayının yüzde 46,5'ini oluşturmaktadır. Daha sonra ise yüzde 18,2 oranı ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 12,2 oranı ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubu yer almaktadır.

Bilgi ve İletişim sektöründe erkekler, yüzde 46,5 oranı ile en çok Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda, kadınlar ise yüzde 46,4 oranı ile yine en çok Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda çalışmaktadırlar. Ayrıca kadınlar, yüzde 21,1 oranı ile ikinci sırada Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda; erkekler ise tam tersi yüzde 21,1 oranı ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda çalışmaktadırlar. Ayrıca Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda kadın çalışan sayısı erkek çalışan sayısından fazladır. Türkiye genelinde ise kadınların ağırlıklı olduğu meslek grubu bulunmamaktadır.

Tablo 2: Cinsiyete Göre En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Toplam
Çagrı Merkezı Müsterı Temsılcısı	Yazılım Mühendısı	Yazılım Mühendısı
Yazılım Mühendısı	Yazılım Gelıstırıcısı	Yazılım Gelıstırıcısı
Yazılım Gelıstırıcısı	Yazılım Destek Uzmanı	Yazılım Destek Uzmanı
Dıger Personel Ve Meslek Uzmanları	Bılgısayar Mühendısı	Bılgısayar Mühendısı
Sekreter	Isletmecı	Dıger Personel Ve Meslek Uzmanları
Büro Memuru (Genel)	Muhabır	Çagrı Merkezı Müsterı Temsılcısı
Temızlık Görevlısı	Satıs Danısmanı / Uzmanı	Muhabır
Satıs Danısmanı / Uzmanı	Dıger Personel Ve Meslek Uzmanları	Satıs Danısmanı / Uzmanı
Yazılım Destek Uzmanı	Kameraman	Büro Memuru (Genel)
Büro Isçısı	Bt Çözümlerı Uzmanı	Isletmecı
Muhabır	Bılgısayar Programcısı	Bılgısayar Programcısı
Is Analıstı	Büro Memuru (Genel)	Büro Isçısı
Bılgısayar Mühendısı	Pazarlamacı	Edıtör (Radyo-Televızyon)
Müsterı Temsılcısı	Teknık Servıs Elemanı	Pazarlamacı
Muhasebecı	Edıtör (Radyo-Televızyon)	Is Analıstı
Uzman Yardımcısı (Genel)	Çagrı Merkezı Müsterı Temsılcısı	Bt Çözümlerı Uzmanı
Edıtör (Radyo-Televızyon)	Büro Isçısı	Kameraman
Proje Yönetıcısı	Dıger Mühendısler	Müsterı Temsılcısı
Bılgısayar Programcısı	Is Analıstı	Teknık Servıs Elemanı
Grafıker	Dıger Profesyonel Hızmet Müdürlerı	Muhasebecı

Kaynak: İPA 2019

Yukarıdaki tabloda ise Bilgi ve İletişim sektöründeki istihdamın mesleklere göre dağılımı incelenerek ilk 20 meslek verilmiştir.

Sektörde araştırma kapsamına giren işyerlerinde çalışanlar içinde ilk sırada Yazılım Mühendisi mesleği yer almaktadır. Daha sonra ise sırasıyla Yazılım Geliştiricisi, Yazılım Destek Uzmanı, Bilgisayar Mühendisi ve Diğer Personel Ve Meslek Uzmanları meslekleri bulunmaktadır.

Erkeklerde en çok çalışılan meslekte ilk sırada Yazılım Mühendisi; kadınlarda ise Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi mesleği bulunmaktadır.

Bilgi ve İletişim sektöründe işyeri ve mevcut istihdam verilerinden hareketle Türkiye geneli içindeki durumu değerlendirildiğinde; sektör, ülkemiz istihdamının yüzde 1,5'ini barındırmaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir. Bu bağlamda işgücü piyasasının talep tarafına ilişkin önemli bir gösterge olan açık işler, işgücü talebine yönelik olarak planlanan politikalar anlamında başvurulan önemli bir veri alanını teşkil etmektedir.

Araştırma kapsamındaki işyerlerine 2019 yılı 1 Nisan-3 Mayıs tarihleri arasında ziyaret gerçekleştirildiği zamanda açık işlerinin bulunup bulunmadığı sorulmuştur. İşyerlerine bu soru kapsamında açık iş bulunan mesleklerin yanında bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, açık işlerinde engelli işgücü tercih edip etmeyecekleri, aranılan beceriler ve açık işlerini hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur.

Araştırma kapsamında Bilgi ve İletişim sektöründe 15 bin 492 işyerinden 2 bin 90'ında çalışma döneminde açık iş olduğu tespit edilmiş olup, 2 bin 90 işyerinden toplam 6 bin 633 kişilik açık iş olduğu bilgisi alınmıştır.

Aşağıdaki grafikte de görüldüğü üzere sektörde açık işi olan işyerleri, sektördeki araştırma kapsamındaki tüm işyerlerinin yüzde 13,5'ine tekabül etmektedir. Bu oran Türkiye genelinin 5 puan üzerindedir.

Grafik 6: İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşi Olan İşyeri Oranları

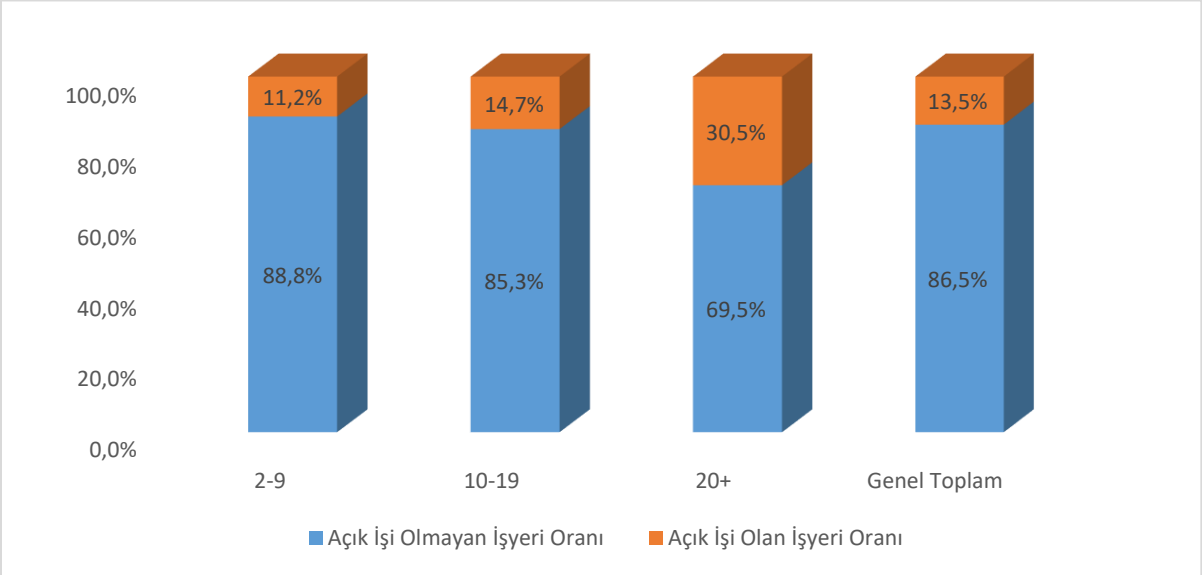

Kaynak: İPA 2019

İşyeri büyüklüklerine göre değerlendirildiğinde ise 2-9 arası istihdamlı işyerlerindeki tüm işyerlerinin yüzde 11,2'sinde açık iş bulunmakta iken; 10-19 arası istihdamlı işyerlerinde bu oran yüzde 14,7'ye yükselmektedir. 20+ istihdamlı işyerlerinin ise yüzde 30,5'inin açık işi bulunmaktadır. İşyeri büyüklüğü arttıkça açık işi olan işyeri oranı artmaktadır.

Bilgi ve İletişim sektörünün ***açık iş oranı yüzde 3,4*** olarak tespit edilmiştir. Bir diğer ifadeyle sektörde 100 kişilik istihdam potansiyelinin 96,6'sının fiili istihdamda olduğu, 3,4 kişilik ise personel açığının bulunduğu tespit edilmiştir. Açık iş oranı Türkiye genelinde yüzde 2,5 olarak tespit edilmiştir. Sektörün açık iş oranı Türkiye geneli açık iş oranından 0,9 puan üstünde gerçekleşmiştir. Bilgi ve İletişim sektörünün eleman ihtiyacı Türkiye ortalamasının üzerindedir. Bilgi ve İletişim sektörü genç ve gelişen bir sektör olarak nitelikli ve eğitimli işgücüne ihtiyaç duymaktadır.

Grafik 7: İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

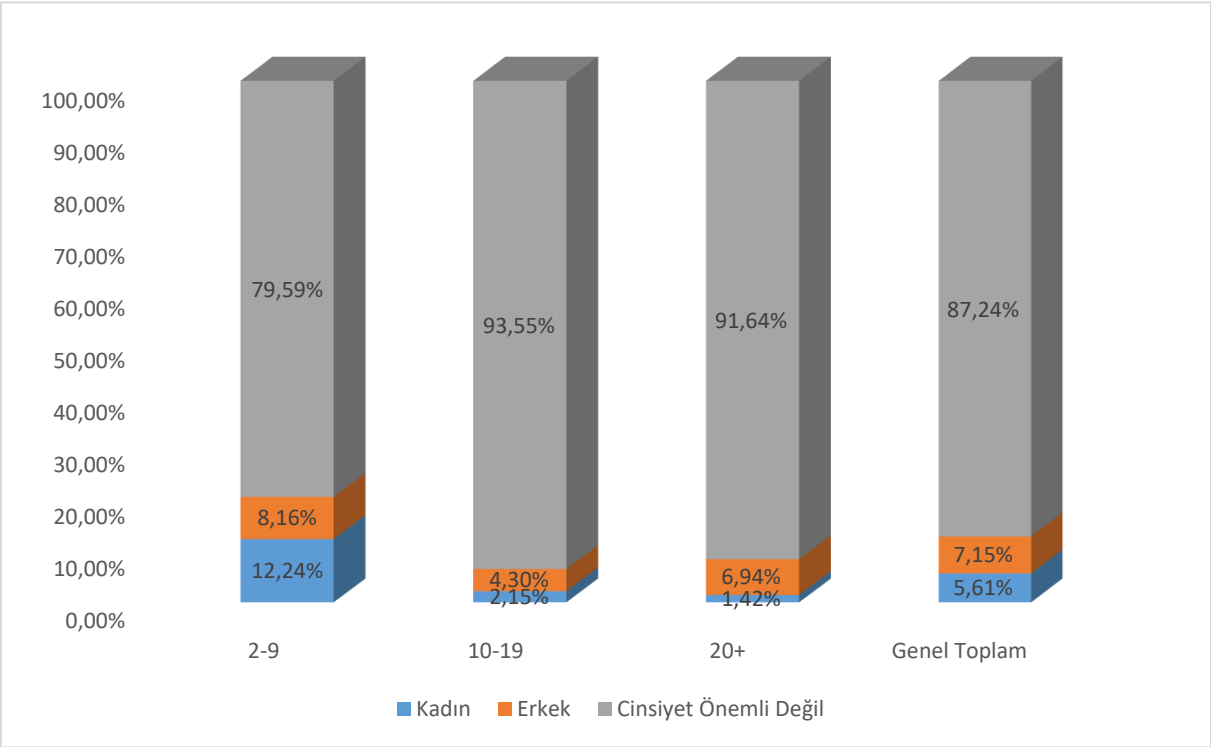

Kaynak: İPA 2019

Yukarıdaki grafikte ise işverenlerin açık işlerinde cinsiyet özelinde tercihleri yansıtılmıştır. Sektörde 2+ istihdamlı işyerlerinden alınan toplam 6 bin 633 kişilik açık işin yüzde 87,24'ünde cinsiyet anlamında özel bir tercihte bulunulmamıştır. İşverenler söz konusu açık işlerinde cinsiyetin önemli olmadığını ifade etmek istemişlerdir. Bunun yanında bu işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 5,61'inde sadece "kadın" işgücü tercihinde bulunulmuştur.

Sadece "kadın" işgücü istihdam edilmesi yönünde tercihte bulunulması, özellikle işyeri büyüklüğü farklılaştıkça önemli bir özellik göstermektedir. En çok "kadın" işgücü isteminin 2-9 istihdamlı işyerlerinde olduğu görülmektedir. 2-9 arası istihdamlı işyerlerinde açık işlerin yüzde 12,24'ünde kadın işgücü tercihinde bulunulmuşken bu oran 10-19 arası istihdamlı işyerlerinde yüzde 2,15'e düşmektedir. 20+ istihdamlı işyerlerine bakıldığında yüzdesi 1,42'ye kadar düşmektedir.

Grafik 8: Açık İşlerde Cinsiyetin Önemli Olmama Oranı

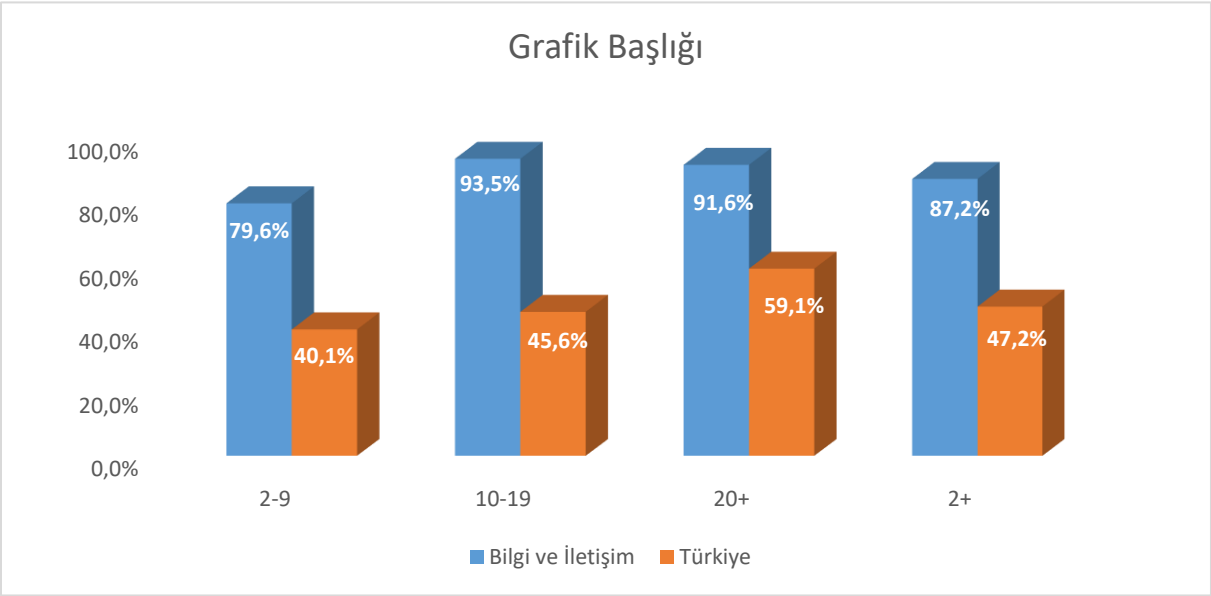

Kaynak: İPA 2019

Araştırma kapsamında dikkat çeken sonuçlardan biri işyerleri büyüdükçe cinsiyetin önemli olmadığı açık iş tercihlerinin sürekli olarak değişmesidir. 2-9 arası istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 79,6'sında cinsiyetin önemli olmadığı hususu vurgulanmışken bu oran 10-19 arası istihdamlı işyerlerinde yüzde 93,5'e, 20+ istihdamlı işyerlerinde ise yüzde 91,6'ya yükselmiştir. Bu durum Türkiye genelinde işyeri büyüklüğüne göre artan bir seyirde gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde 2-9 istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 40,1'inde cinsiyetin önemli olmadığı belirtilmişken, 10-19 istihdamlı işyerleri için bu oran yüzde 45,6; 20+ istihdamlı işyerleri için ise yüzde 59,1 olarak gerçekleşmiştir. Bu artış eğiliminin nedeni olarak; özellikle kurumsal firmalarda daha çok eğitim ve beceri düzeyine önem gösterilmesi, işi yapabilecek yetkinliğin ön plana çıkarak cinsiyetin tercih kriteri olarak ortaya çıkmaması gösterilebilir. Ayrıca yüksek eğitim istenen mesleklerde de cinsiyet farklılaşması ortadan kalkmaktadır. Bu anlamda Bilgi ve İletişim sektörü diğer sektörlerden ayrışmaktadır.

Tablo 3: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Eğitim Seviyesi	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Lise Altı	4,2%	5,2%	0,1%	0,7%
Genel Lise	30,7%	12,7%	15,3%	16,0%
Meslek Lisesi	14,9%	13,0%	1,6%	3,1%
Meslek Yüksekokulu	1,1%	36,7%	2,7%	5,1%
Lisans	46,6%	17,5%	76,1%	70,3%
Lisansüstü	0,0%	0,0%	0,6%	0,5%
Her hangi bir eğitim düzeyi aramıyorum	2,4%	14,9%	3,5%	4,3%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2019

Yukarıdaki tabloda ise işverenlerin cinsiyet kırılımına göre açık işlerinde hangi eğitim düzeyini talep ettikleri gösterilmiştir. Genel anlamda Bilgi ve İletişim sektöründe 2+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 70,3 gibi yüksek bir oranında lisans eğitim düzeyi talep edilmektedir. Bu eğitim düzeyinden sonra en çok talep edilen eğitim düzeyi ise yüzde 16 ile genel lise eğitimi düzeyidir. Herhangi bir eğitim düzeyi aranmayan açık işler, toplam açık işlerin yüzde 4,3'ünü oluşturmaktadır. Bu oranlar, sektörün mevcut istihdamından sonra ihtiyaç duyulan işgücü eğitim seviyesinin durumunu göstermektedir.

Bu oranları Türkiye geneli ile mukayese edersek; Türkiye genelinde en fazla oranda işverenler herhangi bir eğitim düzeyi aramamakta ve bunun oranı yüzde 37,5'tir. İkinci sırada en çok talep edilen eğitim düzeyi ise yüzde 20,6 oranı ile genel lise eğitimi iken, bunu üçüncü sırada yüzde 18,2 ile lise altı eğitim takip etmektedir. Bilgi ve İletişim sektöründeki açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi Türkiye genelinin oldukça üzerindedir.

Sektörde, açık işlerde talep edilen eğitim düzeyleri cinsiyet özelinde değerlendirildiğinde; kadın işgücü tercihlerinde yüzde 46,6 oranı ile lisans eğitim düzeyi, erkek işgücü tercihlerinde ise yüzde 39,6 oranı ile meslek yüksekokulu eğitim düzeyi talep edilmektedir. Buna göre Bilgi ve İletişim sektöründe cinsiyete göre eğitim durumunun farklılaştığı görülmektedir.

Sektörde cinsiyet bazında ayrım yapılmayarak kadın ya da erkek işgücünün önemli olmadığı açık işler için ise yüzde 76,1 oranında yine lisans eğitim düzeyi talep edilmektedir. Söz konusu oran cinsiyetlere göre daha yüksek bir oranda gerçekleşmiştir. Tabloda dikkat çeken bir diğer veri ise, sektördeki açık işlerde lisans ve lisansüstü eğitim düzeyi arayanların oranı, cinsiyet önemli değil diyenlerde, cinsiyet tercihi yapanlara göre daha yüksek oranda olduğu

görülmektedir. Başka bir deyişle sadece kadın işgücü ya da sadece erkek işgücü talep edilmeyen açık işler için talep edilen eğitim seviyesi daha yüksektir. Bu sonucun arkasında, lisans ve lisansüstü mezunu talep edilen işler için "kadın işi" ya da "erkek işi" ayrımı yapılmadığı ve önemli olan kriterin işi yapabilecek yetkinliğe sahip olunması gerektiği hususu bulunmaktadır.

Grafik 9: Açık İşlerde Engelli Tercihi

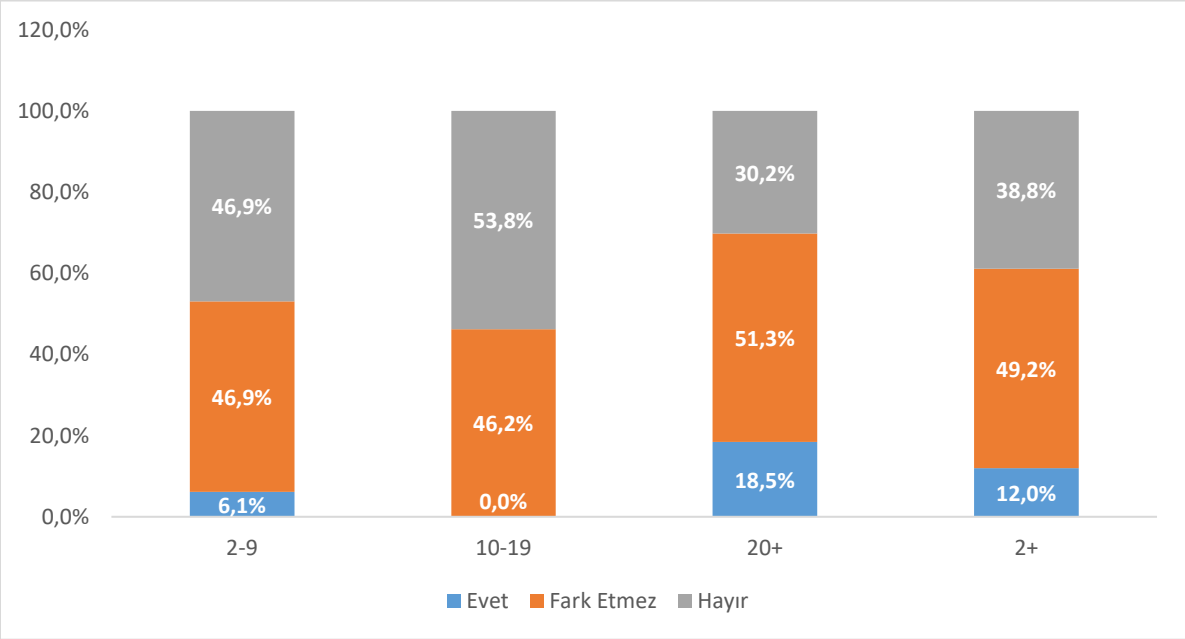

Kaynak: İPA 2019

Sektörde işverenlerin açık işlerinde engelli istihdam etme yönündeki görüşleri incelenmiştir. Sektörde araştırma kapsamında olan işyerlerindeki açık işlerin yüzde 12'sinde engelli istihdam etme yönünde işverenlerin olumlu görüşü bulunmaktadır. Açık işlerin yüzde 49,2'sinde ise işverenler, engellilik durumunun önemli olmadığını ifade etmişlerdir. Bir diğer ifadeyle sektördeki açık işlerin yüzde 61,2'sinde işverenlerin engelli çalıştırmaya yönelik tutumları olumludur. Türkiye genelinde bu oran yüzde 32,9'dur. Dolayısıyla Bilgi ve İletişim sektöründeki açık işlerde engelli istihdam etme potansiyeli Türkiye geneline göre oldukça daha yüksektir.

Bu husus işyeri büyüklüklerine göre değişebilmektedir. İşverenlerin açık işleri için engelli çalıştırma yönündeki eğilimi 20+ istihdamlı işyerleri için daha yüksektir, 10-19 istihdamlı işyerleri için daha düşüktür.

Türkiye genelinde ise Bilgi ve İletişim sektöründe 10-19 istihdamlı işyerleri benzer bir eğilim görülmektedir Ancak 2-9 ve 20+ istihdamlı işyerinde ise sektör, Türkiye geneline göre tersi bir

eğilim görülmektedir. 2-9 istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerinin yüzde 72,3'ü ve 10-19 istihdamlı işyerlerindeki açık işlerin yüzde 73,8'i için engelli çalıştırma yönünde "hayır"cevabı alınmışken, 20+ istihdamlı işyerleri için bu oran yüzde 56,6'ya düşmektedir.

Tablo 4: Açık İşlerde Talep Edilen Beceriler

Beceriler	2-9	10-19	20+	2+
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	1	1	1
Bilgisayar Kullanımı	1	3	2	2
Analitik Düşünebilme	3	2	3	3
Sorun Çözme ve İnsiyatif Alabilme	5	7	4	4
İletişim ve İfade Yeteneği	7	4	5	5
Yabancı Dil	4	6	8	6
Takım Çalışması	6	5	7	7
İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	9	8	6	8
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	10	9	9	9
Yenilikçi Düşünce Yeteneği	8	9	10	10

Kaynak: İPA 2019

Bilgi ve İletişim sektöründe tespit edilen tüm açık işler için talep edilen beceriler sıralandığında ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, ikinci sırada Bilgisayar Kullanımı, üçüncü sırada ise Analitik Kullanımı bulunmaktadır.

İşyeri büyüklüklerine göre becerilerin sıralamasına bakıldığında ise yerleri değişse de aynı becerilerin ilk üç sırada yerlerini aldığı görülmektedir.

Sektörün, açık işler için talep edilen beceriler incelendiğinde Türkiye geneli ile farklı bir eğilime sahip olduğu görülmektedir. Ancak Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi sektörde olduğu gibi Türkiye genelinde de ilk sırada yer almaktadır.

Grafik 10: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

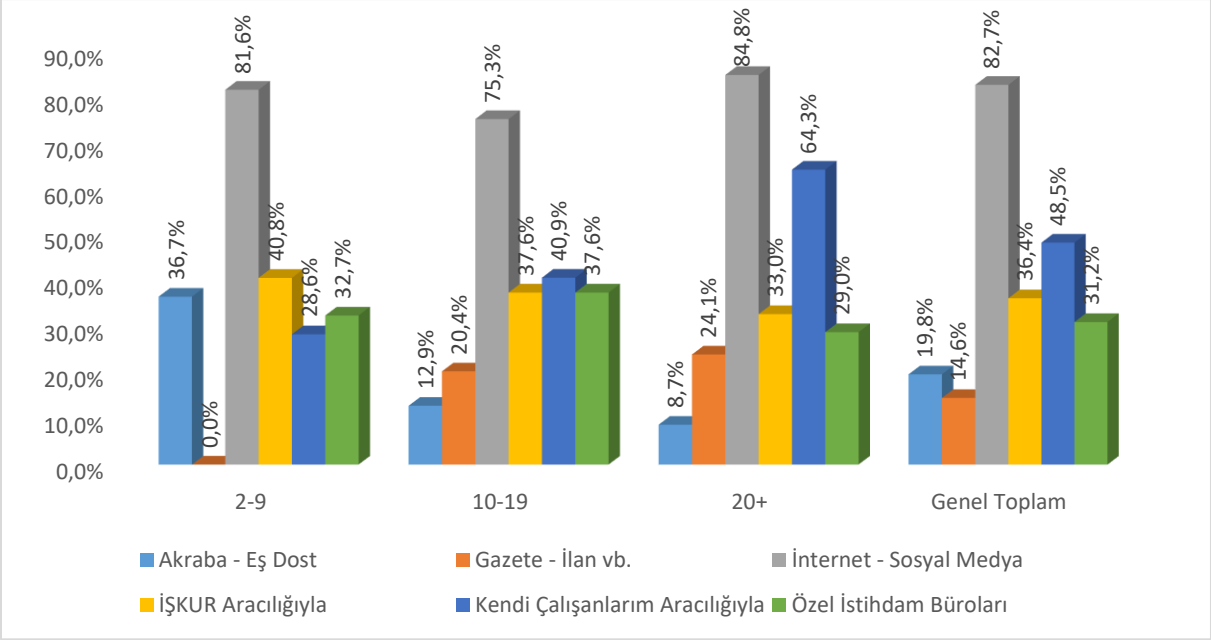

Kaynak: İPA 2019

İşverenlerin açık işleri için kullandıkları arama kanalları, işyeri büyüklüklerine göre önemli ölçüde farklılaşmaktadır. 2 ve daha fazla istihdamlı işyerlerinde İnternet-Sosyal Medya en fazla tercih edilen arama kanalı olarak ortaya çıkmıştır. Başka bir ifadeyle Bilgi ve İletişim sektöründe açık işlerin yarısından fazlası İnternet-Sosyal Medya yolu ile aranmaktadır. Özellikle 20 ve daha fazla istihdamlı işyerlerinde 2018 sektör raporunda yüzde 62,4 ile İŞKUR Aracılığıyla en fazla tercih edilen arama kanalıyken 2019 sektör raporuna bakıldığında ise yüzde 84,8 ile İnternet-Sosyal Medya en fazla tercih edilen arama kanalı olarak ortaya çıkmıştır. 20+ istihdamlı işyerlerinde 2019 sektör raporunda Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla arama kanalının ardından İŞKUR Aracılığıyla arama kanalı üçüncü sıraya gerilemesi dikkat çeken önemli bir göstergedir. Türkiye geneli açık işi olan işyerlerinin arama kanalı tercihlerine bakıldığında Bilgi ve İletişim sektörü ile farklı bir eğilim sergilendiği görülmektedir.

Özel istihdam bürolarının etkinliği ise Bilgi ve İletişim sektöründeki 2+ istidamlı işyerleri nezdinde 2018 yılında arama kanlı olarak ikinci sırada yer alırken 2019 yılında üçüncü sıraya düştüğü görülmektedir.

Tablo 5: En Fazla Açık İş Olan Meslekler

Meslekler	Açık İş Sayısı
Yazılım Mühendısı	1.564
Çagrı Merkezı Müsterı Temsılcısı	572
Yazılım Gelıstırıcısı	563
Bılgısayar Mühendısı	474
Stajyer (Ögrencı)	224
Satıs Danısmanı / Uzmanı	187
Bılgısayar Programcısı	184
Bılgı Teknolojı Danısmanı	164
Yazılım Destek Uzmanı	110
Is Analıstı	104
Satıs Temsılcısı / Plasıyer	103
Pazarlamacı	89
Elektrık-Elektronık Mühendısı	83
Grafıker	77
Bılgısayar Yazılım Teknısyenı	69
Muhabır	67
Web Tasarımcısı	66
Teknık Servıs Elemanı	58
Halkla Ilıskıler Görevlısı	55
Test Gelıstırme Uzmanı	53

Kaynak: İPA 2019

Yukarıdaki tabloda ise Bilgi ve İletişim sektöründen alınan açık işler içinde ilk 20'de bulunan meslekler belirtilmiştir. Sektörde 6 bin 633 kişilik açık iş tespit edilmiş olup bu açık işler 170 farklı meslekte bulunmaktadır. Bin 564 kişilik açık işle ilk sırada Yazılım Mühendisi, 572 kişilik açık işle ikinci sırada Çağrı Merkezi Müsteri Temsilcisi, 563 kişilik açık işle üçüncü sırada Yazılım Geliştiricisi meslekleri yer almıştır.

Tablo 6: Yükseköğretim Mezunu Talep Edilen Açık İşlerde İlk 20 Meslek

Meslekler	Açık İş Sayısı
Yazılım Mühendısı	1.540
Bılgısayar Mühendısı	474
Yazılım Gelıstırıcısı	398
Stajyer (Ögrencı)	224
Bılgısayar Programcısı	184
Bılgı Teknolojı Danısmanı	164
Is Analıstı	104
Yazılım Destek Uzmanı	100
Çagrı Merkezı Müsterı Temsılcısı	84
Elektrık-Elektronık Mühendısı	83
Bılgısayar Yazılım Teknısyenı	69
Web Tasarımcısı	66
Pazarlamacı	58
Halkla Ilıskıler Görevlısı	55
Test Gelıstırme Uzmanı	53
Kj Operatörü	51
Bılgısayar Teknık Servısçısı/Bılgısayar Donanım Teknısyenı	51
Kumanda Teknıkleri Elemanı	51
Sesçı	51
Teknık Servıs Elemanı	51

Kaynak: İPA 2019

Yukarıdaki tabloda Bilgi ve İletişim sektöründe tespit edilen açık işlerin eğitim düzeylerine göre incelenmesi sonucu işverenler tarafından yükseköğretim mezunu talep edilen açık işler görülmektedir. Sektörde yükseköğretim mezunu için verilen 5 bin 33 kişilik açık iş tespit edilmiştir. İşverenlerin meslek yüksekokulu, lisans ve lisans üstü seviyesinde işgücünü tercih ettikleri açık iş pozisyonları için ilk sırada aradıkları meslek ise 1.540 kişilik açık işle yAZILIM Mühendisi olmuştur. İkinci sırada 474 kişilik açık iş ile Bilgisayar Mühendisi, üçüncü sırada 398 kişilik açık iş ile Yazılım Geliştiricisi yer almaktadır.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Bilgi ve İletişim sektöründe araştırma kapsamına giren 2+ istihdamlı işyerlerinde işverenlere son 1 yıl içinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri ve bunun nedenleri sorulmuştur. Bu araştırma ile ulaştığımız mevcut istihdam sayısı ve işyerlerindeki açık iş pozisyonları kadar istihdam etmek isteyip de çeşitli sebeplerle aradığı işgücünü bulamaması veya bulmasına rağmen zorlanması hususu da işgücü piyasası için oldukça önemli bir bilgidir. Bu bölümde Bilgi ve İletişim sektöründe işverenlerin eleman temininde güçlük çekilen kişi sayıları meslek ayrıntısında incelenecektir.

Grafik 11: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

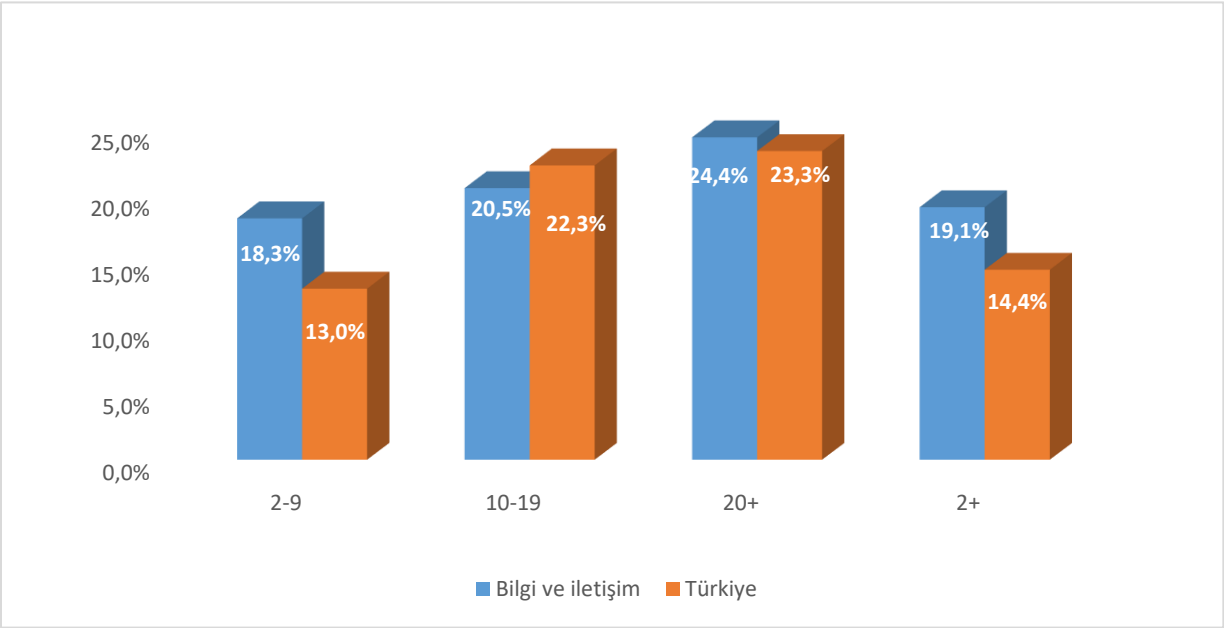

Kaynak: İPA 2019

Bilgi ve İletişim sektöründe araştırma kapsamına giren toplam 15 bin 492 işyerinden 2 bin 959'unda son 1 yılda eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Geçtiğimiz yıl yüzde 25 olan temininde güçlük çekme oranı, bu yıl yüzde 19,1 olarak gerçekleşmiştir. 2-9 istihdamlı işyerlerinin yüzde 18,3'ü, 10-19 istihdamlı işyerlerinin yüzde 20,5'i, 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 24,4'ü ve toplamda ise yüzde 19,1'inin eleman temininde güçlük çektikleri tespit edilmiştir. Sektörde eleman temininde güçlük çeken toplam işyeri oranı, yüzde 14,4 olan Türkiye geneli oranına göre nispeten daha fazla oranda gerçekleşmiştir.

Tablo 7: Meslek Grubuna Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

MESLEK GRUPLARI	2-9	10-19	20+	Genel Toplam
Profesyonel Meslek Mensupları	2.367	500	951	3.818
Teknısyenler, Teknıkerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	566	82	282	930
Hızmet Ve Satıs Elemanları	309	69	104	481
Sanatkarlar Ve Ilgılı Islerde Çalısanlar	257	48	51	356
Büro Hızmetlerınde Çalısan Elemanlar		82	204	286
Nıtelık Gerektırmeyen Meslekler	206	14	7	227
Tesıs Ve Makıne Operatörlerı Ve Montajcılar	103	7	5	115
Yönetıcıler	51	7	19	78
Genel Toplam	3.859	809	1.624	6.292

Kaynak: İPA 2019

Bilgi ve İletişim sektöründe 2 bin 959 işyerinde 6 bin 292 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Toplam temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 61,3'ü 2-9 istihdamlı işyerlerinde bulunmaktadır ve temininde güçlük çekilen kişi sayısı 3 bin 859'dur. Bu anlamda eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin daha küçük işyerleri olduğu görülmektedir. 10-19 istihdamlı işyerlerinde 809 kişinin ve 20+ istihdamlı işyerlerinde 1.624 kişinin temininde güçlük çekilmiştir.

Sektörde toplam tespit edilen temininde güçlük çekilen 6 bin 292 kişinin 3 bin 818'i yani yüzde 60,7'si Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda olduğu görülmektedir. İkinci sırada ise Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunun olduğu tespit edilmiştir. Ülke geneli eleman temininde güçlük çekilen meslek gruplarına baktığımızda ise ilk iki sırada olan meslek gruplarından Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar grubunun yüzde 31,3, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunun ise yüzde 21,1 oranı ile yine ilk iki sırada olduğu görülmektedir.

Tablo 8: Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

2-9	10-19	20+	2+
Yazılım Mühendısı	Yazılım Gelıstırıcısı	Yazılım Mühendısı	Yazılım Mühendısı
Yazılım Gelıstırıcısı	Yazılım Mühendısı	Çagrı Merkezı Müsterı Temsılcısı	Yazılım Gelıstırıcısı
Bılgısayar Mühendısı	Çagrı Merkezı Müsterı Temsılcısı	Satıs Temsılcısı / Plasıyer	Bılgısayar Mühendısı
Muhabır	Sahne Makınıstı (Set Isçısı)	Bılgısayar Mühendısı	Grafıker
Satıs Danısmanı / Uzmanı	Anımasyon Programcısı	Yazılım Destek Uzmanı	Satıs Danısmanı / Uzmanı
Grafıker	Satıs Danısmanı / Uzmanı Yardımcısı	Yazılım Gelıstırıcısı	Muhabır
Gazete Muhabırı	Satıs Pazarlama Sefı	Güvenlık Görevlısı	Çagrı Merkezı Müsterı Temsılcısı
Matbaa Isçısı	Grafıker	Satıs Danısmanı / Uzmanı	Yazılım Destek Uzmanı
Yazılım Ve Verı Tabanı Uzmanı	Bılgısayar Mühendısı	Is Analıstı	Gazete Muhabırı
Yazılım Destek Uzmanı	Danısma Memuru	Sıber Güvenlık Uzmanı	Yazılım Ve Verı Tabanı Uzmanı
Elektrık Teknıkerı	Gazete Muhabırı	Pazarlamacı	Matbaa Isçısı
Gazete Dagıtıcısı	Kameraman	Arge Elemanı	Anımasyon Programcısı
Elektrık-Elektronık Mühendısı	Matbaa Teknısyenı	Müsterı Temsılcısı	Gazete Dagıtıcısı
Anımasyon Programcısı	Yazılım Destek Uzmanı	Yazılım Ve Verı Tabanı Uzmanı	Elektrık-Elektronık Mühendısı
Yazılım Satıs Uzmanı	Radyo Ve Televızyon Muhabırı	Internet Medyası Uzmanı	Satıs Temsılcısı / Plasıyer
Matbaa Ustası	Teknık Satıs Temsılcısı	Matbaa Isçısı	Elektrık Teknıkerı
Is Analıstı	Sosyal Medya Uzmanı	Dıger Teknısyen Ve Teknıkerler	Is Analıstı
Kırtasıye Ve Kıtap Satıs Elemanı	Yazılım Test Edıcısı	Cıltçı (Mücellıt)	Gazetecı
Bılgısayar Teknık Servısçısı/Bılgısayar Donanım Teknısyenı	Is Zekası Uzmanı/Danısmanı	Sıstem Mühendısı(Üretım)	Güvenlık Görevlısı
Dıger Profesyonel, Teknık Ve Ilgılı Personel	Makıne Mühendısı	Mobıl Yazılım Gelıstırme Uzmanı	Web Tasarımcısı

Kaynak: İPA 2019

Yukarıdaki tabloda sektördeki temininde güçlük çekilen ilk 20 mesleğe yer verilmiştir. İlk sırada Yazılım Mühendisi mesleğinin temininde güçlük çekildiği daha sonra Yazılım Geliştiricisi, Bilgisayar Mühendisi, Grafiker, Satıs Danısmanı/Uzmanı meslekleri olduğu görülmektedir. Yazılım Mühendisi, 10-19 işyeri büyüklüğü haricinde diğer işyeri büyüklüğü değiştikçe aynı kalması, bu mesleğin sektörde yer alan 2-9, 20+ ve 2+ işyeri türleri için temininde güçlük çekilen meslek olduğu anlaşılmaktadır.

Grafik 12: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

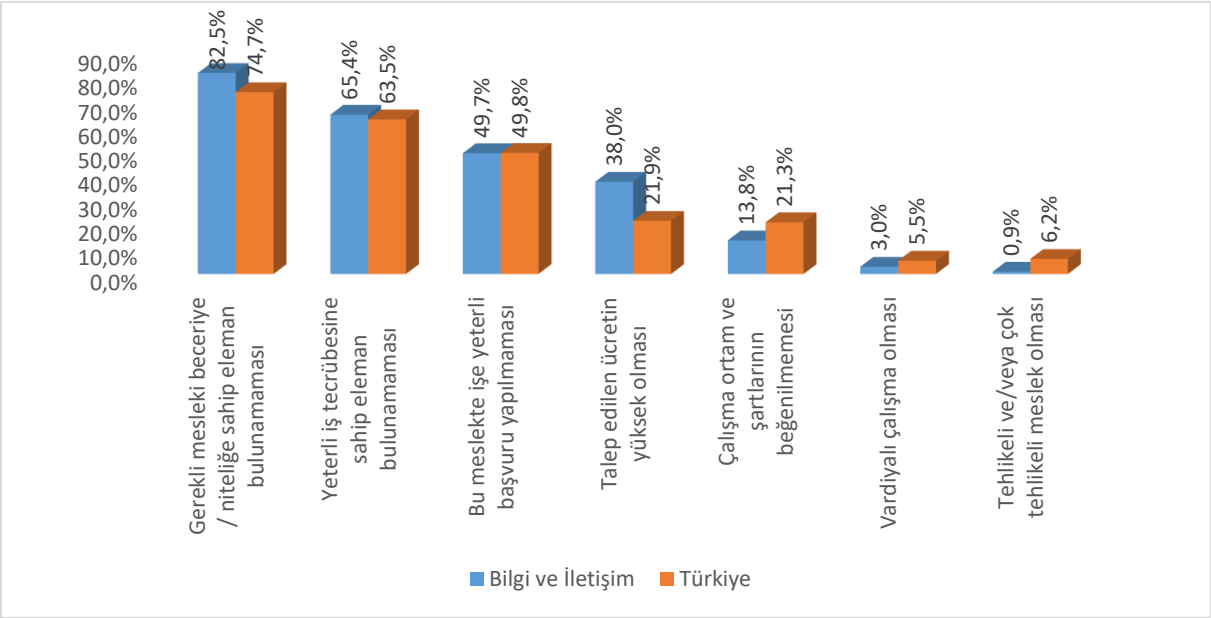

Kaynak: İPA 2019

Bilgi ve İletişim sektöründe eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 81,5'inin Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması nedeni ile temininde güçlük çektikleri tespit edilmiştir. Bu oran Türkiye genelinin yaklaşık 8 puan üzerinde gerçekleşmiştir. Daha sonra yüzde 65,4 oranında ise Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması nedeni, yüzde 49,7 ile İlgili Meslekte İşe Yeterli Başvuru Yapılmaması nedenleri ön plana çıkmıştır. Sektörde, eleman temininde güçlük çekilme nedenlerinden ilk üç sıra, Türkiye geneli ile aynı gerçekleşmiştir.

Tablo 9: 20+ İşyerlerinde İllere Göre Açık İş ve TGÇM Sayıları

İller	Açık İş	TGÇM
İSTANBUL	2.462	1.018
ANKARA	392	242
İZMİR	174	95
SAMSUN	80	1
KOCAELİ	70	17
GÜMÜŞHANE	51	51
ELAZIĞ	51	-
ANTALYA	30	31
BURSA	30	18
KONYA	28	18
KAYSERİ	22	18
MERSİN	19	22
MANİSA	14	9
TRABZON	11	9
ZONGULDAK	8	5
ESKİŞEHİR	7	14
TEKİRDAĞ	6	1
MALATYA	5	9
SAKARYA	5	1
HAKKARİ	2	2
DİYARBAKIR	2	5
AKSARAY	1	2
DENİZLİ	1	4
BALIKESİR	1	2
AYDIN	1	-
ADANA	-	10
ORDU	-	1
KAHRAMANMARAŞ	-	1
BOLU	-	3
ERZURUM	-	2
AFYONKARAHİSAR	-	1
VAN	-	8
Genel Toplam	3.474	1.624

*Türkiye geneli sayısı, 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık iş ve TGÇM sayısıdır.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Bilgi ve İletişim sektöründe işverenlerin 2020 yılı Nisan sonu itibariyle istihdamlarının ne yönde değişim gösterecekleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda işverenlerden bir yıl sonraki istihdam değişimlerini meslek düzeyinde tahmin etmeleri istenmiştir.

Tablo 10: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	2-9		10-19		20+		2+	
	Net İstihdam Değişimi	NIDO (%)	Net İstihdam Değişimi	NIDO (%)	Net İstihdam Değişimi	NIDO (%)	Net İstihdam Değişimi	NIDO (%)
Büro Hızmetlerınde Çalısan Elemanlar	463	9,6%	137	6,5%	952	5,7%	1.552	6,6%
Hızmet Ve Satıs Elemanları	720	18,7%	96	6,0%	94	2,2%	911	9,4%
Nıtelık Gerektırmeyen Meslekler	51	1,8%	21	2,3%	-3	-0,1%	69	0,8%
Nıtelıklı Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünlerı Çalısanları					5	2,8%	5	2,8%
Profesyonel Meslek Mensupları	3.859	16,2%	925	10,8%	2.151	3,7%	6.936	7,7%
Sanatkarlar Ve Ilgılı Islerde Çalısanlar	360	12,1%	34	4,7%	74	1,8%	469	5,9%
Teknısyenler, Teknıkerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	2.058	21,3%	432	10,6%	851	4,0%	3.341	9,5%
Tesıs Ve Makıne Operatörlerı Ve Montajcılar	206	28,6%			97	7,7%	303	13,6 %
Yönetıcıler			7	0,4%	48	0,5%	55	0,3%
Genel Toplam	7.719	14,4%	1.652	8,2%	4.269	3,6%	13.639	7,1%

Kaynak: İPA 2019

Sektörde 1 yıl sonra işverenlerin 13 bin 639 kişilik istihdam artışı bekledikleri tespit edilmiştir. Net istihdam değişim oranı ise yüzde 7,1 olup sektörde istihdamın, 2020 yılı Nisan sonunda 2019 yılı Nisan ayına göre yüzde 7,1 oranında artış göstereceği tahmin edilmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 7,4 olarak tespit edilmiştir. Bilgi ve İletişim sektöründe 20 ve daha fazla istihdamlı işyerlerinde net istihdam değişim oranı yüzde 3,6, 10-19 istihdamlı işyerlerine ait net istihdam değişim oranı yüzde 8,2 ve 2-9 istihdamlı işyerlerine ait net istihdam değişim oranı yüzde 14,4'tür.

Sektörde araştırma kapsamına giren 2+ istihdamlı işyerleri için net istihdam değişim oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 13,6 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar olmuştur. En düşük oran ise Yöneticiler meslek grubudur. İkinci en yüksek oran ise Teknısyenler, Teknıkerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensuplarıdır. Bu meslek grubunda istihdamın bir sonraki yıl yüzde 9,5 oranında artacağı öngörülmektedir. Bu artışın yarısından fazlasının 2-9 arası işyerlerinde gerçekleşmesi beklenmektedir.

Tablo 11: Net İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Yazılım Mühendısı	Radyo Ve Televızyon Spıkerı
Yazılım Gelıstırıcısı	Edıtör (Radyo-Televızyon)
Bılgısayar Mühendısı	Yazılım Gelıstırıcısı
Çagrı Merkezı Müsterı Temsılcısı	Haberlesme Sıstemlerı Teknısyenı / Telekomünıkasyon Teknısyenı
Satıs Danısmanı / Uzmanı	Büro Memuru (Genel)
Yazılım Ve Verı Tabanı Uzmanı	Kasıyer
Grafıker	Destek Personelı (Yardımcı Hızmetler)
Çagrı Merkezı Elemanı	Isletmecı
Yazılım Destek Uzmanı	Elektrık Teknıkerı
Dıger Teknık Hızmet Personelı	Kameraman

Kaynak: İPA 2019

Yukarıdaki tabloda ise net istihdam artışının ve azalışının beklendiği meslekler verilmiştir. Bilgi ve İletişim sektöründe araştırma kapsamına giren 2+ istihdamlı işyerlerinden 2020 yılı Nisan sonunda istihdam artışının beklendiği ilk beş sırada yer alan meslekler; Yazılım Mühendisi, Yazılım Geliştiricisi, Bilgisayar Mühendisi, Çagrı Merkezi Müsteri Temsilcisi ve Satıs Danısmanı/Uzmanı meslekleri olarak tahmin edilmiştir. İstihdam azalışının beklendiği meslekler ise Radyo Ve Televizyon Spikeri, Editör (Radyo-Televızyon), Yazılım Gelistiricisi,

Haberlesme Sistemleri Teknisyeni/ Telekomünikasyon Teknisyeni ve Büro Memuru (Genel) olarak beklenmektedir.

Grafik 18: İşverenlerin İŞKUR'dan Beklentileri

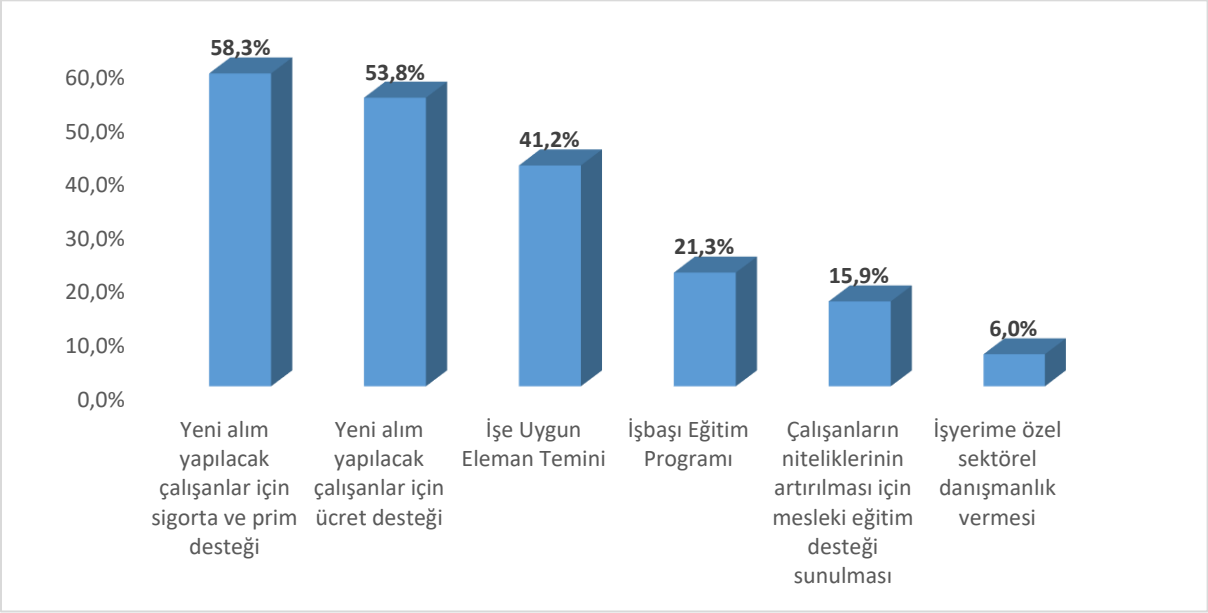

Kaynak: İPA 2019

Sektörde İŞKUR'un en çok hangi alanlarda işyerlerini desteklemeli sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde, yüzde 58,3 ile Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği, yüzde 53,8 ile Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği ve yüzde 41,2 ile İşe Uygun Eleman Temini ön plana çıkmaktadır.

Grafik 19: Teşviklerin İstihdama Katkısı

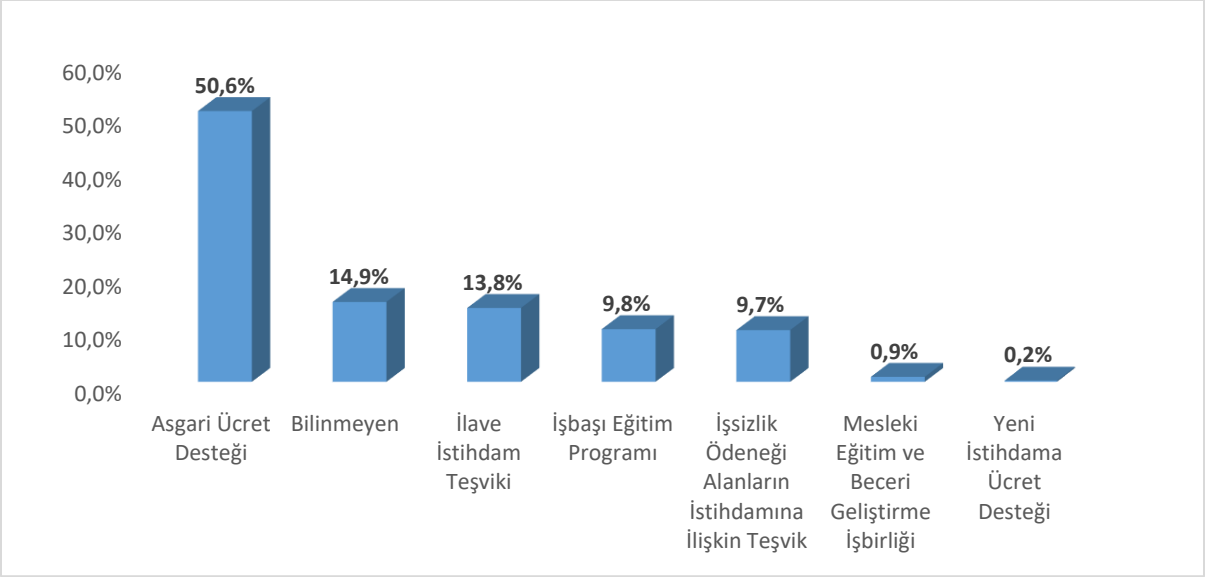

Kaynak: İPA 2019

Sektörde, işverenler en fazla yüzde 50,6 ile Asgari Ücret Desteğini, yüzde 14,9 ile Bilinmeyen ve yüzde 13,8 ile İlave İstihdam Teşviğini ve yüzde 9,8 ile İşbaşı Eğitim Programını istihdama en fazla katkı yapacak destek olarak görmektedir.

Grafik 20: Son 3 yılda İstihdam Seferberlikleri Kapsamında Sunulan Hizmetlerden Haberdar İşyeri Oranı

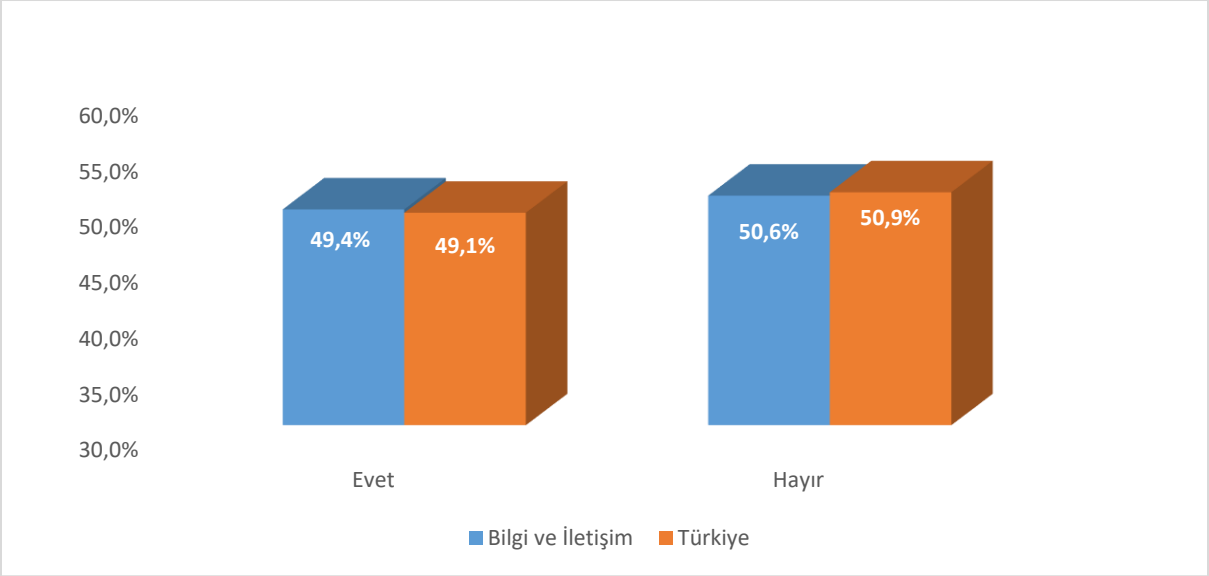

Kaynak: İPA 2019

İşverenlerin, hem sektörde hem de diğer sektörlerde yaklaşık yarısı son 3 yılda sunulan istihdam teşviklerinden haberdardır.

Grafik 21: Gelecek 10 Yıl İçerisinde Teknolojik Gelişmelerin Sektöre Etkisi

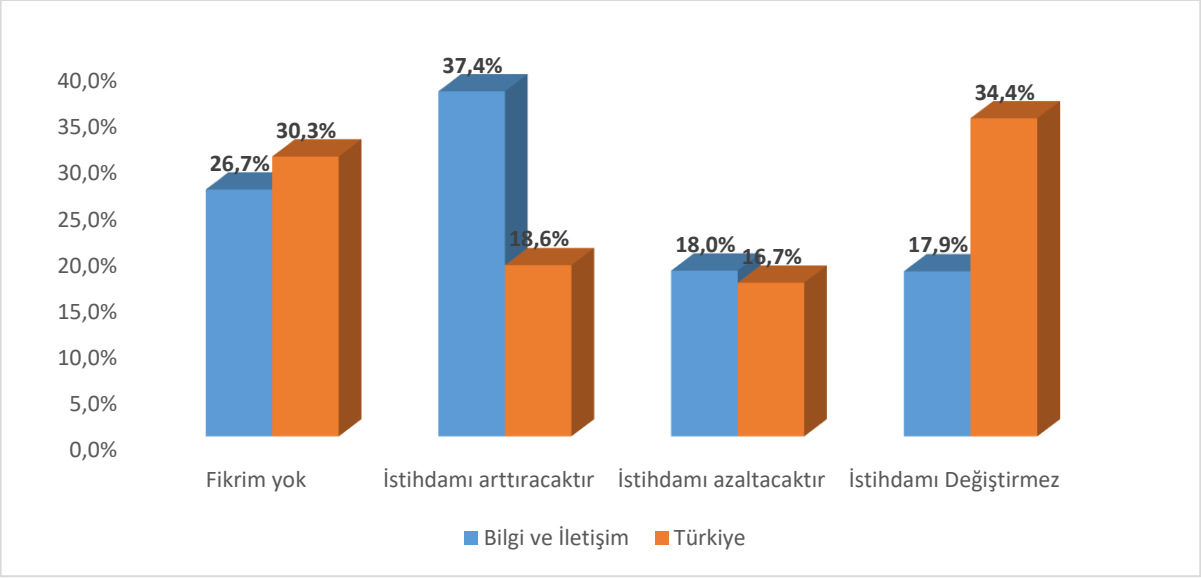

Kaynak: İPA 2019

İşverenlerin yüzde 37,4'ü, gelecek 10 yıl içerisnde teknolojik gelişmelerin sektördeki istihdamı artıracağı, yüzde 18'i ise istihdamı azaltacağı yönünde görüş beyan etmiştir. Sektörde, Türkiye genelinden farklı olarak, istihdamın azalacağını, artacağını, değişmeyeceğini beyan edenler ile fikir beyan etmeyenlerin oranları yaklaşık olarak aynıdır. Türkiye genelinde ise yüzde 34,4 ile işverenlerin yaklaşık 3'te 1'i istihdamın değişmeyeceğini düşünmektedir.

Grafik 22: İşyerinizde, çalışma iznine tabi olarak, Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Iraklı, Afgan vb.) işgücü istihdam etmek ister misiniz?

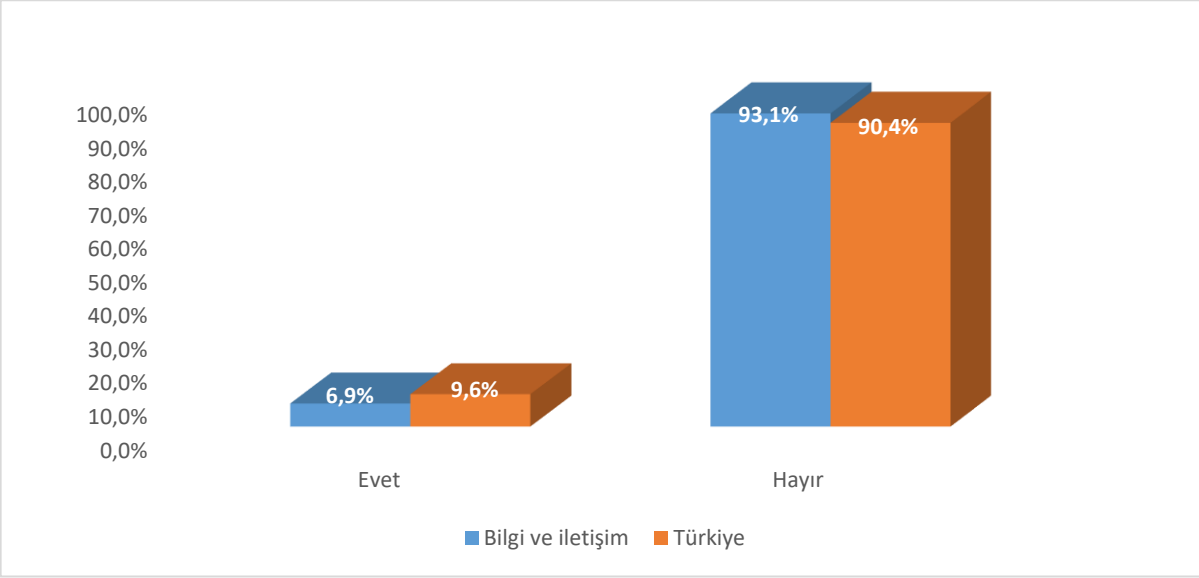

Kaynak: İPA 2019

Sektörde işverenlerin yüzde 6,9'u çalışma iznine tabi olarak Geçiçi Koruma Statüsünde işgücü istihdam etmek istemektedir. Türkiye genelinde ise bu oran sektörün üstünde kalarak yüzde 9,6 ile gerçekleşmektedir.

Grafik 23: E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapıyor musunuz? Yapmıyorsanız neden?

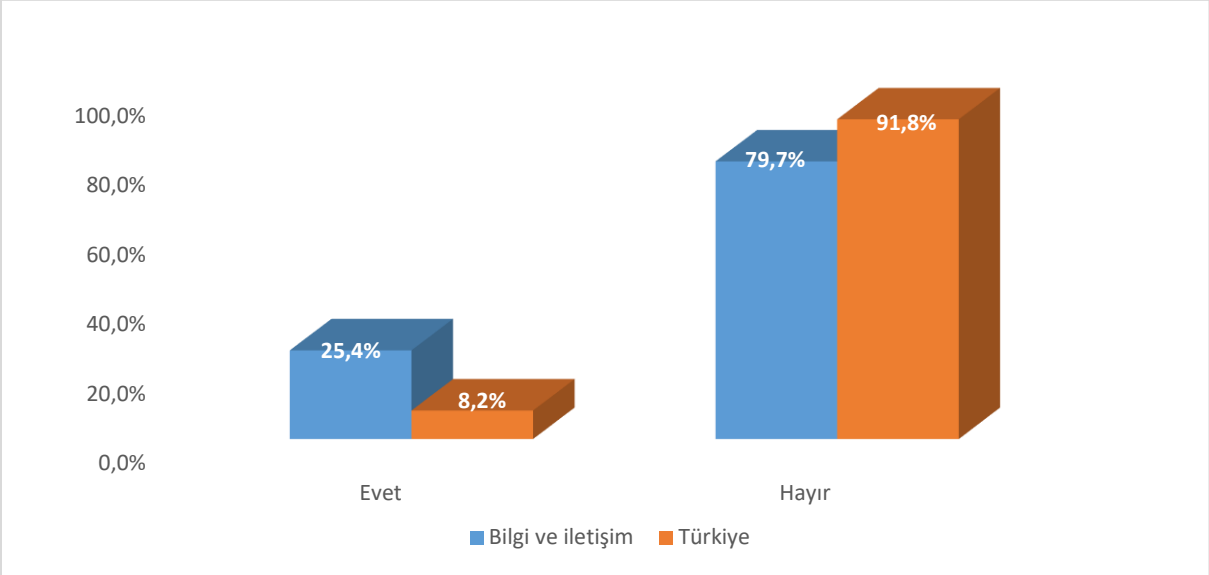

Kaynak: İPA 2019

Sektörde işyerlerinin yüzde 25,4'ü e-ticaret yoluyla mal ve hizmet satışı yapmaktadır. Sektör bu oran ile Türkiye geneli oranının üzerine çıkmaktadır. Sektörde e-ticaret yapmayan işyerlerinin nedeni ise Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamamasıdır.

SONUÇ

Bilgi ve İletişim raporu, 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında gerçekleştirilen 2019 yılı İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarından derlenerek yazılmıştır. Bu rapor sektörün mevcut durumunu, istihdam yapısını, ihtiyaçlarını ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine yönelik bilgiler vermektedir.

2019 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında Bilgi ve İletişim sektöründe 15 bin 492 işyeri için veri derlenmiş olup, bu işyerlerinde toplam 193 bin 164 çalışan tespit edilmiştir.

Sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin yüzde 80'i 2-9 arası istihdamlı işyerlerinden oluşmaktadır. 10-19 ve 20 ve daha fazla istihdamlı işyeri sayısı ise toplam işyerleri içinde sırası ile yüzde 9,9 ve yüzde 10 oranında bulunmaktadır. Türkiye genelinde faaliyet gösteren işyerlerleri için aynı değerlendirme yapıldığında 2-9 arası istihdamlı işyerlerinin Bilgi ve İletişim sektöründen daha fazla olduğu ancak 20 ve daha fazla istihdamlı işyerlerinin ise tam tersi olarak Bilgi ve İletişim sektöründe daha fazla olduğu görülmektedir.

Sektörde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 193 bin 164 çalışan tespit edilmiştir. Çalışanların yüzde 67,9'u erkeklerden, yüzde 32,1'i ise kadınlardan oluşmaktadır. Araştırma kapsamında bulunan işyerlerinde Türkiye genelinde toplam çalışan sayısı 13 milyon 22 bin 547 olarak tespit edilmiş olup, Türkiye genelinde toplam çalışanların yüzde 27,4'ü kadınlardan oluşmaktadır. Bilgi ve İletişim sektöründe kadınların ağırlığı Türkiye geneline göre 4,7 puan daha fazladır. Sektörde çalışan her 3 kişiden yaklaşık olarak 1 tanesi kadındır. Ayrıca kadınların bu sektörde nitelikli işlerde çalışması sektörün kadın istihdamı açısından önemini daha da arttırmaktadır.

Geçen yıl ise sektörde 172 bin 577 çalışan tespit edilmiştir. 2019 yılı araştırmasına göre çalışan sayısı geçen yıla göre yüzde 11,9 oranında artış göstermiştir.

Bilgi ve İletişim sektöründe en fazla istihdam edilen meslek grubunun Profesyonel Meslek Mensupları olduğu görülmektedir. Bu meslek grubunda istihdam edilenler toplam sayının yüzde 46,5'ini oluşturmaktadır.

Sektörde araştırma kapsamına giren işyerlerinde çalışanlar içinde ilk sırada Yazılım Mühendisi mesleği yer almaktadır. Daha sonra ise sırasıyla Yazılım Geliştiricisi, Yazılım Destek Uzmanı, Bilgisayar Mühendisi ve Diğer Personel Ve Meslek Uzmanları meslekleri bulunmaktadır.

Erkeklerde en çok çalışılan meslekte ilk sırada Yazılım Mühendisi; kadınlarda ise Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi mesleği bulunmaktadır.

Bilgi ve İletişim sektöründe işyeri ve mevcut istihdam verilerinden hareketle Türkiye geneli içindeki durumu değerlendirildiğinde; sektör, ülkemiz istihdamının yüzde 1,5'ini barındırmaktadır.

Araştırma kapsamında Bilgi ve İletişim sektöründe 15 bin 492 işyerinden 2 bin 90'ında çalışma döneminde açık iş olduğu tespit edilmiş olup, 2 bin 90 işyerinden toplam 6 bin 633 kişilik açık iş olduğu bilgisi alınmıştır.

Sektörde açık işi olan işyerleri, sektördeki araştırma kapsamındaki tüm işyerlerinin yüzde 13,5'ine tekabül etmektedir. Bu oran Türkiye genelinin 5 puan üzerindedir.

Bilgi ve İletişim sektörünün ***açık iş oranı yüzde 3,4*** olarak tespit edilmiştir. Bir diğer ifadeyle sektörde 100 kişilik istihdam potansiyelinin 96,6'sının fiili istihdamda olduğu, 3,4 kişilik ise personel açığının bulunduğu tespit edilmiştir. Açık iş oranı Türkiye genelinde yüzde 2,5 olarak tespit edilmiştir. Sektörün açık iş oranı Türkiye geneli açık iş oranından 0,9 puan üstünde gerçekleşmiştir. Bilgi ve İletişim sektörünün eleman ihtiyacı Türkiye ortalamasının üzerindedir. Bilgi ve İletişim sektörü genç ve gelişen bir sektör olarak nitelikli ve eğitimli işgücüne ihtiyaç duymaktadır.

Sektörde 2+ istihdamlı işyerlerinden alınan toplam 6 bin 633 kişilik açık işin yüzde 87,24'ünde cinsiyet anlamında özel bir tercihte bulunulmamıştır. İşverenler söz konusu açık işlerinde cinsiyetin önemli olmadığını ifade etmek istemişlerdir.

İşyerleri büyüdükçe cinsiyetin önemli olmadığı açık iş tercihleri değişmektedir. 2-9 arası istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 79,6'sında cinsiyetin önemli olmadığı hususu vurgulanmışken bu oran 10-19 arası istihdamlı işyerlerinde yüzde 93,5'e, 20+ istihdamlı işyerlerinde ise yüzde 91,6'ya yükselmiştir. Bu artış eğiliminin nedeni olarak; özellikle kurumsal firmalarda daha çok eğitim ve beceri düzeyine önem gösterilmesi, işi yapabilecek yetkinliğin ön plana çıkarak cinsiyetin tercih kriteri olarak ortaya çıkmaması gösterilebilir. Ayrıca yüksek eğitim istenen mesleklerde de cinsiyet farklılaşması ortadan kalkmaktadır. Bu anlamda Bilgi ve İletişim sektörü diğer sektörlerden ayrışmaktadır.

Bilgi ve İletişim sektöründe 2+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 70,3 gibi yüksek bir oranında lisans eğitim düzeyi talep edilmektedir. Bu eğitim düzeyinden sonra en çok talep edilen eğitim düzeyi ise yüzde 16 ile genel lise eğitimi düzeyidir. Herhangi bir eğitim düzeyi aranmayan açık işler, toplam açık işlerin yüzde 4,3'ünü oluşturmaktadır. Bu oranlar, sektörün mevcut istihdamından sonra ihtiyaç duyulan işgücü eğitim seviyesinin durumunu göstermektedir.

Sektörde araştırma kapsamında olan işyerlerindeki açık işlerin yüzde 12'sinde engelli istihdam etme yönünde işverenlerin olumlu görüşü bulunmaktadır. Açık işlerin yüzde 49,2'sinde ise işverenler, engellilik durumunun önemli olmadığını ifade etmişlerdir. Bir diğer ifadeyle sektördeki açık işlerin yüzde 61,2'sinde işverenlerin engelli çalıştırmaya yönelik tutumları olumludur. Türkiye genelinde bu oran yüzde 32,9'dur. Dolayısıyla Bilgi ve İletişim sektöründeki açık işlerde engelli istihdam etme potansiyeli Türkiye geneline göre oldukça daha yüksektir.

Bilgi ve İletişim sektöründe tespit edilen tüm açık işler için talep edilen beceriler sıralandığında ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, ikinci sırada Bilgisayar Kullanımı, üçüncü sırada ise Analitik Kullanımı bulunmaktadır.

Sektörde 6 bin 633 kişilik açık iş tespit edilmiş olup bu açık işler 170 farklı meslekte bulunmaktadır. Bin 564 kişilik açık işle ilk sırada Yazılım Mühendisi, 572 kişilik açık işle ikinci sırada Çağrı Merkezi Müsteri Temsilcisi, 563 kişilik açık işle üçüncü sırada Yazılım Geliştiricisi meslekleri yer almıştır.

Bilgi ve İletişim sektöründe araştırma kapsamına giren toplam 15 bin 492 işyerinden 2 bin 959'unda son 1 yılda eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Geçtiğimiz yıl yüzde 25 olan temininde güçlük çekme oranı, bu yıl yüzde 19,1 olarak gerçekleşmiştir.

Bilgi ve İletişim sektöründe 2 bin 959 işyerinde 6 bin 292 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Sektörde toplam tespit edilen temininde güçlük çekilen 6 bin 292 kişinin 3 bin 818'i yani yüzde 60,7'si Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda olduğu görülmektedir. İkinci sırada ise Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunun olduğu tespit edilmiştir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerde ilk sırada Yazılım Mühendisi mesleğinin temininde güçlük çekildiği daha sonra Yazılım Geliştiricisi, Bilgisayar Mühendisi, Grafiker, Satıs Danısmanı/Uzmanı meslekleri olduğu görülmektedir.

Bilgi ve İletişim sektöründe eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 81,5'inin Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması nedeni ile temininde güçlük çektikleri tespit edilmiştir. Bu oran Türkiye genelinin yaklaşık 8 puan üzerinde gerçekleşmiştir. Daha sonra yüzde 65,4 oranında ise Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması nedeni, yüzde 49,7 ile İlgili Meslekte İşe Yeterli Başvuru Yapılmaması nedenleri ön plana çıkmıştır. Sektörde, eleman temininde güçlük çekilme nedenlerinden ilk üç sıra, Türkiye geneli ile aynı gerçekleşmiştir.

Sektörde 1 yıl sonra işverenlerin 13 bin 639 kişilik istihdam artışı bekledikleri tespit edilmiştir. Net istihdam değişim oranı ise yüzde 7,1 olup sektörde istihdamın, 2020 yılı Nisan sonunda 2019 yılı Nisan ayına göre yüzde 7,1 oranında artış göstereceği tahmin edilmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 7,4 olarak tespit edilmiştir.

Bilgi ve İletişim sektöründe araştırma kapsamına giren 2+ istihdamlı işyerlerinden 2020 yılı Nisan sonunda istihdam artışının beklendiği ilk beş sırada yer alan meslekler; Yazılım Mühendisi, Yazılım Geliştiricisi, Bilgisayar Mühendisi, Çagrı Merkezi Müsteri Temsilcisi ve Satıs Danısmanı/Uzmanı meslekleri olarak tahmin edilmiştir. İstihdam azalışının beklendiği meslekler ise Radyo Ve Televizyon Spikeri, Editör (Radyo-Televızyon), Yazılım Gelistiricisi, Haberlesme Sistemleri Teknisyeni/ Telekomünikasyon Teknisyeni ve Büro Memuru (Genel) olarak beklenmektedir.

Sektörde, İŞKUR'dan en çok yüzde yüzde 58,3 ile Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği, yüzde 53,8 ile Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği ve yüzde 41,2 ile İşe Uygun Eleman Temini destekleri beklenmektedir.

Sektörde, işverenler en fazla yüzde 50,6 ile Asgari Ücret Desteğini, yüzde 14,9 ile Bilinmeyen ve yüzde 13,8 ile İlave İstihdam Teşviğini ve yüzde 9,8 ile İşbaşı Eğitim Programını istihdama en fazla katkı yapacak destek olarak görmektedir. İşverenlerin, hem sektörde hem de diğer sektörlerde yaklaşık yarısı son 3 yılda sunulan istihdam teşviklerinden haberdardır.

İşverenlerin yüzde 37,4'ü, gelecek 10 yıl içerisnde teknolojik gelişmelerin sektördeki istihdamı artıracağı, yüzde 18'i ise istihdamı azaltacağı yönünde görüş beyan etmiştir. Türkiye genelinde ise işverenlerin yaklaşık 3'te 1'i istihdamın değişmeyeceğini düşünmektedir.

Sektörde işverenlerin yüzde 6,9'u çalışma iznine tabi olarak Geçiçi Koruma Statüsünde işgücü istihdam etmek istemektedir. Türkiye genelinde ise bu oran sektörün üstünde kalarak yüzde

9,6 ile gerçekleşmektedir. Ayrıca, sektörde işyerlerinin yüzde 25,4'ü e-ticaret yoluyla mal ve hizmet satışı yapmaktadır. Sektör bu oran ile Türkiye geneli oranının üzerine çıkmaktadır.